

Εμπειρίες Καινοτομιών μελών του Δικτύου HNV-Link

This project has received funding from the European Union Horizon 2020 research and innovations program under Grant Agreement No. 696391

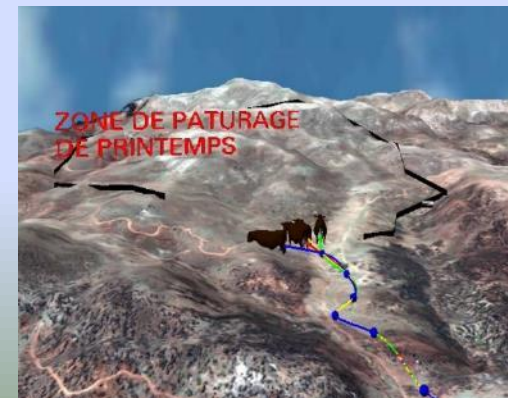

Καινοτομίες στην LA Thessalia

2

- Εδαφική Συνεργασία Terra Thessalia: Συνεργασία μικρών γαλακτοκομικών περιοχών με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γαλακτοκομικών προϊόντων, αναδεικνύοντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της κτηνοτροφίας εκτατικής μορφής.
- Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης: Εργαλείο ελέγχου Εγγύησης εφαρμογής των υποχρεώσεων των ΥΦΑ εκμεταλλεύσεων.
- GPS tracking: Παρακολούθηση μετακίνησης των κοπαδιών και του συστήματα βόσκησης.
- Ενίσχυση Συμμετοχικότητας:
3D- Αναπαραστάσεις & Διαβούλευση.
Χαρτογράφηση/Παρακολούθηση Βοσκοτόπων με τεχνολογικά εργαλεία

1. Εδαφική Συνεργασία «Terra Thessalia»

Θέση: Θεσσαλία

Συστήματα ΥΦΑ: Εκτατικές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις

Κλίμακα εφαρμογής: 7 μικρές γαλακτοκομικές περιοχές (7 km²)

Χρόνος Εφαρμογής:

ιδρύθηκε το 2016 στο πλαίσιο προγράμματος MED programme LACTIMED (2013-2015).

7 μικρές γαλακτοκομικές περιοχές

Συμβολή της «Terra Thessalia» στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

➤ Οργάνωση 3 Σχημάτων:

- (α) Παροχή υπηρεσιών,
- (β) Δημιουργία πολυσυμμετοχικής πλατφόρμας διαλόγου,
- (γ) Ανάπτυξη και εφαρμογή Συστήματος Συμμετοχικής Εγγύησης και Εδαφικού Μάρκετινγκ, πώληση προϊόντων.

➤ 7 Ιστορικές γαλακτοκομικές περιοχές: 500 εκμεταλλεύσεις & 7 τυροκομεία. 100.000 αιγοπρόβατα

(Συμμετέχουν 60 κοπάδια-
13.000 ζώα)

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

5

1. Η διάσταση της Εδαφικής Συνεργασίας:

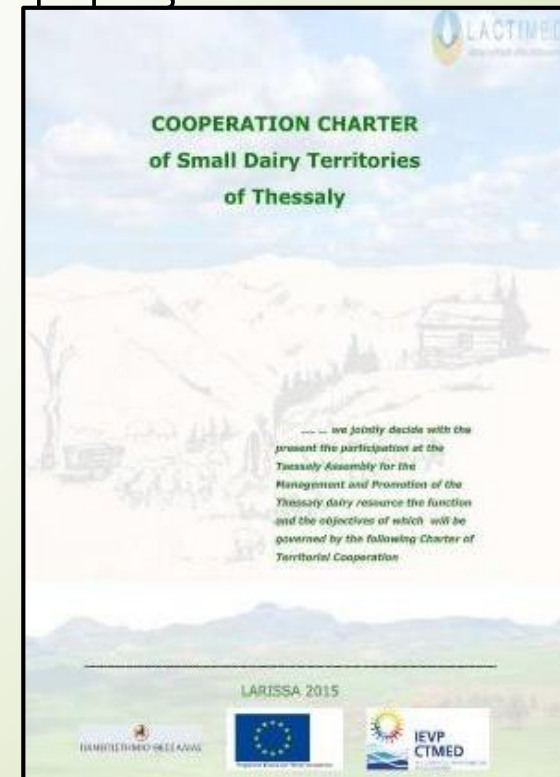
Τρεις διαφορετικές μορφές συνεργασίας οργανώνουν τη σχέση : περιοχή – Εκμετάλλευση ΥΦΑ - Καταναλωτές.

- ✓ Εδαφική Συνέλευση: Χάρτα συνεργασίας
- ✓ Terra Thessalia: Παροχή Υπηρεσιών
- ✓ Trade Thessalia Lactis: Μάρκετινγκ & Αγορές

2. Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης

3. Εδαφικό μάρκετινγκ: Αναγνώριση από την αγορά της αξίας που απορρέει από τη σύνδεση προϊόντος-εκμεταλλεύσεων ΥΦΑ

4. Αναδιανομή των κερδών υπέρ των εκμεταλλεύσεων ΥΦΑ

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- ❖ Η προσπάθεια υποστήριξης εκμεταλλεύσεων ΥΦΑ από τους καταναλωτές απαιτεί:
 - κινητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων της περιοχής
 - έλεγχος και εγγύηση των παραγόμενων προϊόντων τους
- ❖ Η προώθηση της συνεργασίας ενσωματώνει αρχές, αξίες και θεσμούς εκτός του κλασσικού επιχειρηματικού και οικονομικού πλαισίου. Χρονοβόρα διαδικασία δεδομένου ότι βασίζεται σε κοινωνικές σχέσεις και οικοδόμηση εμπιστοσύνης
- ❖ Η καινοτομία είναι μεταβιβάσιμη λόγω του χαμηλού κόστους και του ευνοϊκού περιβάλλοντος (πολιτικές και καταναλωτές)

2. Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης

Θέση: Θεσσαλία

Εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ:

Αιγοπροβατοτροφία, δυνητικά όλες οι εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ.

Κλίμακα Εφαρμογής: Εκμετάλλευση – κοπάδι αγροτεμάχιο → συμμετοχή στην Terra Thessalia.

Χρόνος: Ανάπτυξη ως πιλοτική εφαρμογή από το ΕΑΧ του ΤΜΧΠΠΑ στο πρόγραμμα: Lactimed 2015-2016

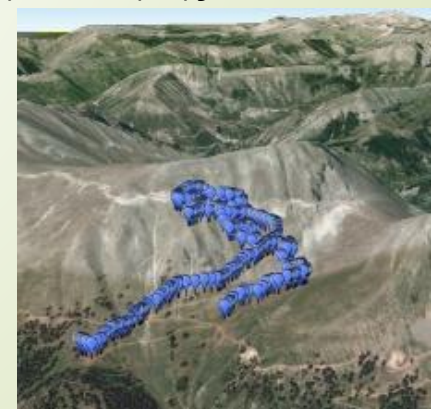

Συμβολή του «Συμμετοχικού Συστήματος εγγύησης» στη γεωργία ΥΦΑ

- Αποτελεσματική παρακολούθηση και Εγγύηση της λειτουργίας και οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων ΥΦΑ
- Ενεργή συμμετοχή των παραγωγών σε ζητήματα που αφορούν τη:
 - (α) διαχείριση της εκμετάλλευσης
 - (β) τεκμηρίωση του χαρακτήρα των ΥΦΑ εκμεταλλεύσεων.
- Επιτυχής πιλοτική εφαρμογή σε 15 κοπάδια αιγοπροβάτων (4.500 ζώα).

Γεωγραφική θέση της μετακίνησης του κοπαδιού

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

- Ύπαρξη ομάδας διοίκησης και υποστήριξης
- Προσδιορισμός χαρακτηριστικών άμεσα συνδεδεμένων με το τελικό προϊόν και τη γεωργία ΥΦΑ και τα οποία μπορούν να εγγυηθούν με το Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης
- Οργάνωση εκπαιδευτικών και συμβουλευτικών σεμιναρίων πάνω στη χρήση νέων τεχνικών για τους παραγωγούς.
- Εφαρμογή του Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης. Διαδικασίες παρακολούθησης, ελέγχου, εγγύησης και εδαφικού μάρκετινγκ

9

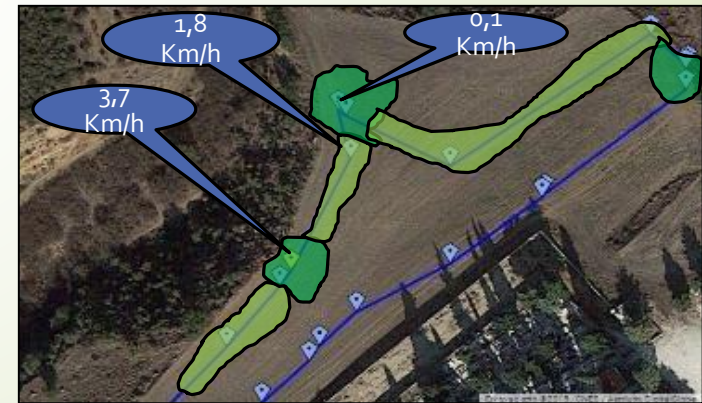

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

10

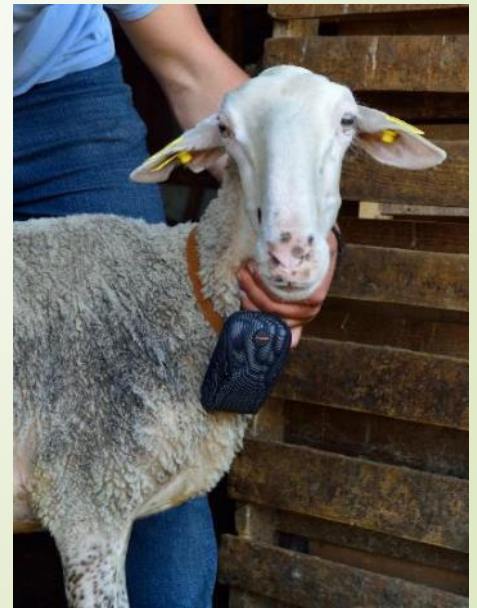
- Οι δεσμοί μεταξύ προϊόντων και γεωργίας ΥΦΑ μπορούν να εγγυηθούν από τους ίδιους τους παραγωγούς εάν τους παρέχονται μέσα, κατάρτιση και υποστήριξη
- Η λειτουργική ενσωμάτωση των προσαρμοσμένων τεχνολογιών στο Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης τα μετατρέπει σε δημοφιλή εργαλεία επικοινωνίας και εκμάθησης
- Η αναγνώριση της αξίας των προϊόντων ΥΦΑ από την αγορά αναβαθμίζει την αξία των εκμεταλλεύσεων ΥΦΑ στα μάτια των καταναλωτών, των παραγωγών και των τοπικών φορέων.

Αξιοποίηση της ταχύτητας των ζώων για τον εντοπισμό των βοσκοτόπων υψηλής ποιότητας

3. GPS-Tracking: Παρακολούθηση και βεβαίωση της εκτατικής κτηνοτροφίας

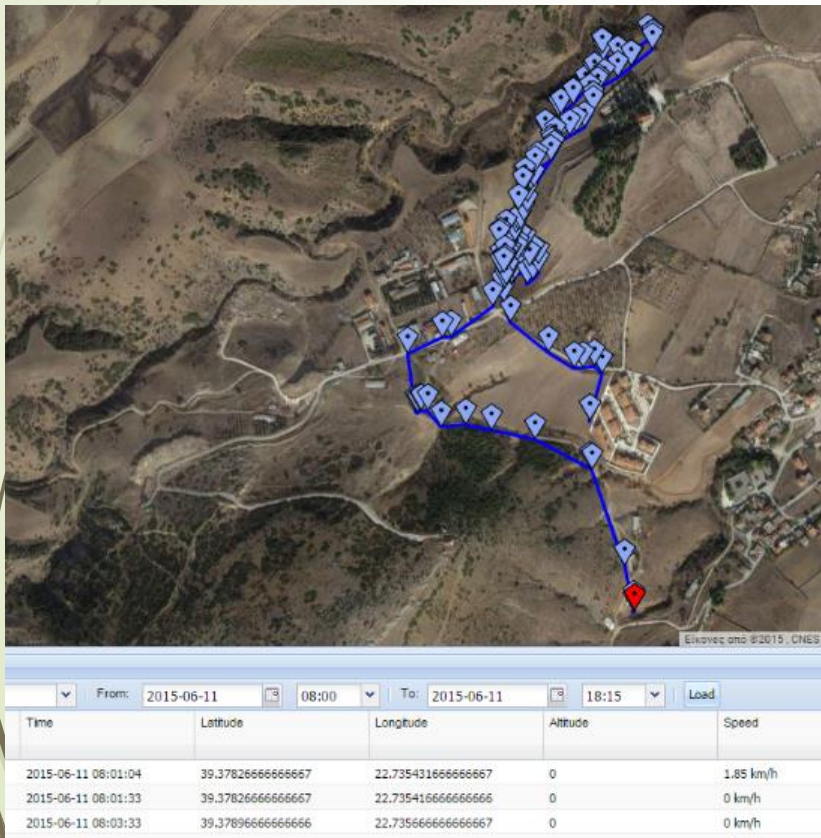
- **Περιοχή:** Θεσσαλία
- **ΥΦΑ κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις :** Πιστοποίηση της εκτατικότητας της εκμετάλλευσης στην αγορά.
Παρακολούθηση της εφαρμογής ενός σχεδίου βόσκησης.
- **Κλίμακα Εφαρμογής:** κτηνοτροφική εκμετάλλευση
- **Διάρκεια:** Παρακολούθηση μετακίνησης 10 εκτατικών εκμεταλλεύσεων για τα έτη 2015-2016 στο πλαίσιο του προγράμματος Lactimed.

Συμβολή του GPS-tracking στη γεωργία ΥΦΑ

12

- Αγορά/προϊόντα: Πιστοποίηση της εκτατικότητας των κοπαδιών οδηγεί σε αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων.

- Διαχείριση εκμεταλλεύσεων: Ελαχιστοποίηση των απωλειών κατά την παρακολούθηση μετακίνησης των ζώων.

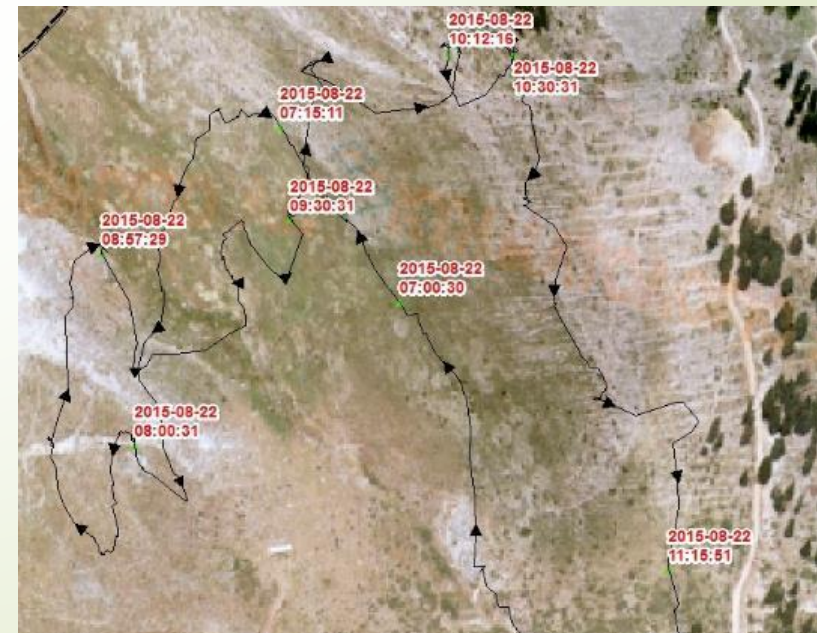
Οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της κοινοτομίας

- ❑ Ύπαρξη φορέα υποστήριξης της εγκατάστασης και λειτουργίας του “GPS-tracking”.
- ❑ Αποδοχή των κτηνοτρόφων στην υιοθέτηση του συστήματος GPS-tracking.
- ❑ Κάλυψη πάγιων και λειτουργικών εξόδων του συστήματος GPS-tracking.

13

Εγγραφή GPS : Χωροχρονική κίνηση κοπαδιού

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας “**GPS-Tracking**”

14

- Η επιτυχής εφαρμογή της “GPS-Tracking” εξαρτάται από την ενσωμάτωσή της σ' ένα συλλογικό σχέδιο συνεργασίας και συντονισμού όπως το Terra Thessalia.
- Με τη χρήση της καινοτομίας “GPS-Tracking” οι κτηνοτρόφοι αποκτούν ισχυρό εργαλείο στην προστασία και βιωσιμότητα της εκμετάλλευσής τους
- Το σύστημα “GPS-Tracking” μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιαδήποτε περιοχή της Ελλάδας.

A screenshot of the Terra Thessalia GPS tracking web application. The interface includes a map of Greece with several red location markers, a 'Devices' table listing tracked units, a 'Status' section showing real-time data for a selected device, and a 'History' table showing past location and movement data.

Name	Identifier
GPS001	4200540572
GPS002	4200547337
GPS003	4200546792
GPS004	4200541000
GPS005	4200541399
GPS006	4200547225
GPS007	4200547210

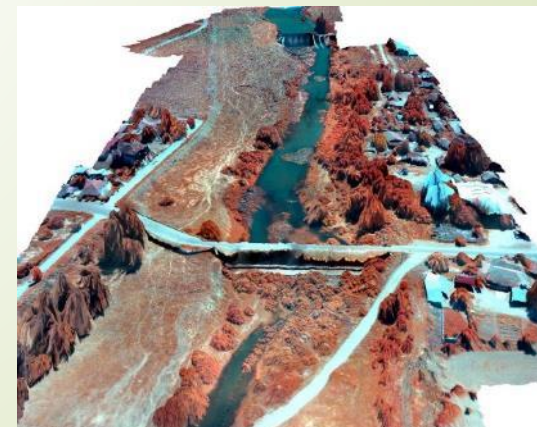
Parameter	Value
Time	Sat Oct 17 2015 05:27...
Latitude	39.81506266566564
Longitude	22.0219
Valid	true
Altitude	0
Speed	0

Device	Time	Latitude	Longitude	Altitude	Speed	Course	Address
GPS001	2015-10-15 22:44:50	39.8195403333333	22.02259	0	0	0	Unnamed Road, GR
GPS001	2015-10-15 22:45:01	39.81951	22.0220013333333	0	0	0	Unnamed Road, GR
GPS001	2015-10-15 22:46:01	39.81951	22.02255	0	0	0	Unnamed Road, GR
GPS001	2015-10-15 22:46:04	39.81951	22.02255	0	0	0	Unnamed Road, GR

4. Συμμετοχικές Διαδικασίες – Διαβούλευση & 3D-Αναπαραστάσεις

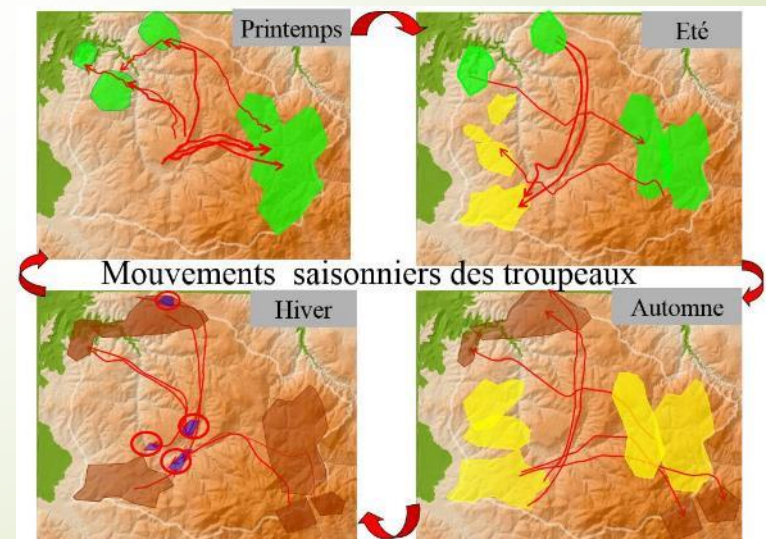
15

- **Θέση:** Θεσσαλία
- **ΥΦΑ κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις:**
Βελτίωση της διαχείρισης των βοσκοτόπων.
Ενίσχυση της συνεργατικότητας μεταξύ των παραγωγών και των υπόλοιπων δρώντων.
- **Κλίμακα Εφαρμογής:** Δυνατότητα μεταβολής της κλίμακας εφαρμογής (βοσκοτόπια έως σε όλη την LA-Thessaly). Η συνηθέστερη κλίμακα εφαρμογής είναι η κοινότητα.
- **Διάρκεια:** Πάνω από 15 έτη υλοποίηση και εφαρμογή της σε επίπεδο κοινοτήτων για την επίλυση χωρικών προβλημάτων (υπερβόσκηση βοσκοτόπων – συγκρούσεις χρήσεων γης, κλπ)

Συμβολή της «Διαβούλευσης & 3D-Χαρτογράφησης» στη γεωργία ΥΦΑ

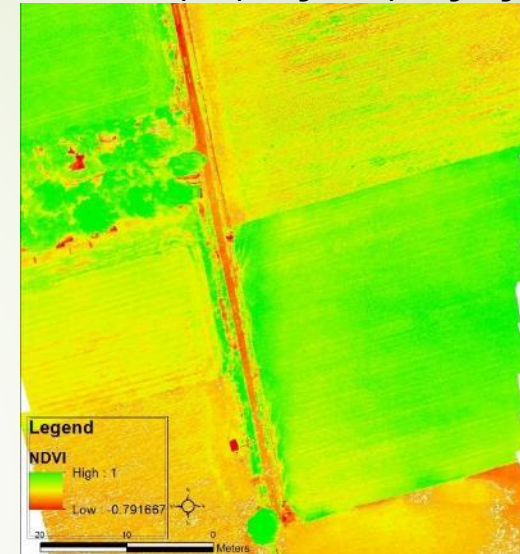
- Διαχείριση βοσκοτόπων: Συμμετοχή των κτηνοτρόφων στο διάλογο για την ορθολογική χρήση των ζωνών βόσκησης.
- Εκπαίδευση των παραγωγών στην κατανόηση της πολυλειτουργικότητας του χώρου: Μείωση των συγκρούσεων μεταξύ των διάφορων παραγωγικών ομάδων αλλά και δημιουργία νέων ευκαιριών για συνεργασία (κτηνοτροφία & αγροτουρισμός).

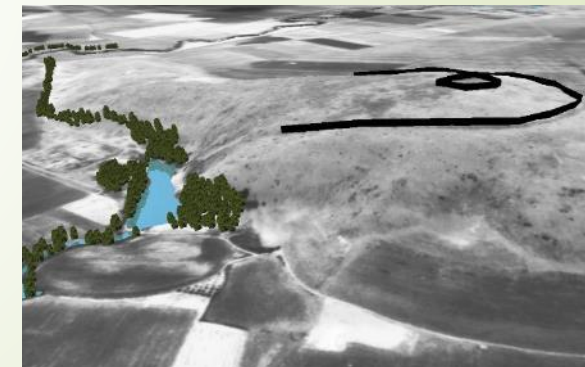
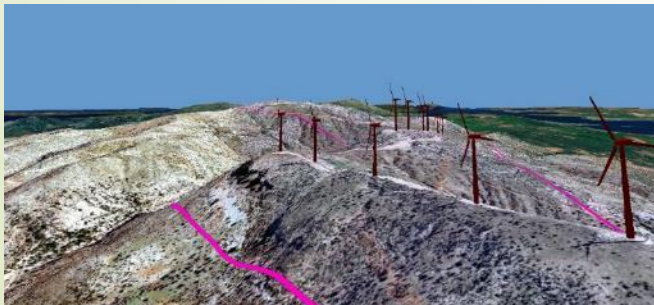
Οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

- ❑ **Υπαρξη** φορέα υποστήριξης της εγκατάστασης και λειτουργίας του “Διαβούλευση & 3D-Χαρτογράφηση”
- ❑ **Εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας** στα στάδια δημιουργίας του 3D interactive Virtual World
- ❑ Κάλυψη πάγιων και λειτουργικών εξόδων της εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης του “Διαβούλευση & 3D-Χαρτογράφηση”

Υπολογισμός Βιομάζας

Σενάριο: Εγκατάσταση Α/Γ

Σενάριο: Αποκατάσταση λίμνης

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας «Διαβούλευση & 3D-Χαρτογράφηση»

- Η επιτυχής εφαρμογή και λειτουργία της “Διαβούλευση & 3D-Χαρτογράφηση” εξαρτάται από την ένταξή της σε συλλογικά σχέδια συντονισμού και συνεργασίας τύπου Terra Thessalia
- Οι 3D αναπαραστάσεις δίνουν τη δυνατότητα άντλησης τεράστιου όγκου πληροφορίας από την τοπική κοινωνία. Μεγάλη πρόκληση η κωδικοποίηση και αξιοποίησή του.
- Το βασικό πλεονέκτημα της καινοτομίας “Διαβούλευση & 3D-Χαρτογράφηση”: Δυνατότητα εφαρμογής σε κλίμακα τοπική καθώς και περιφερειακή.

Καινοτομίες στην **Σουηδία**

- **Διευκόλυνση της Συνεργατικής Διαχείρισης Χρήσης Γης. Σχέδιο Χρήσης Γης (FOCLUM-LUP)**
- **Hälsingestintan - ένα κινητό σφαγείο**

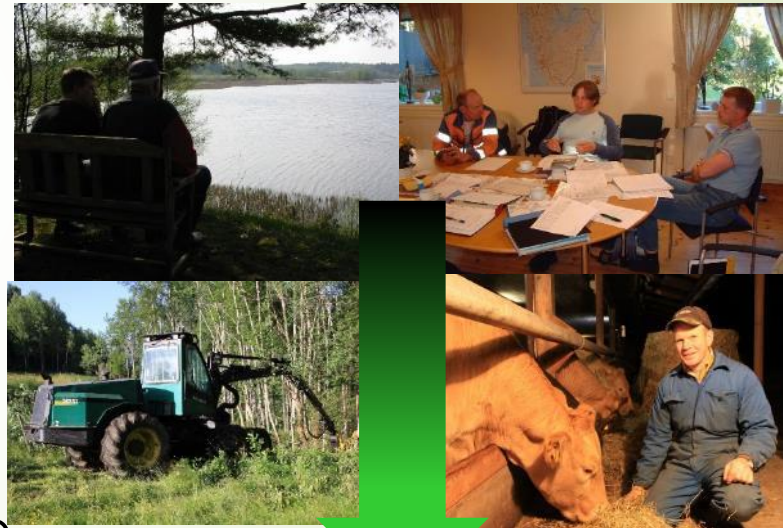
1. Διευκόλυνση της Συνεργατικής Διαχείρισης Χρήσης Γης. Σχέδιο Χρήσης Γης (FOCLUM-LUP)

Θέση: Dalsland και Bohuslän, Σουηδία

Συστήματα ΥΦΑ: Κτηνοτροφία, μωσαϊκό καλλιεργειών και πολύ-λειτουργική γεωργία

Κλίμακα εφαρμογής: Επί του παρόντος η μεθοδολογία έχει εφαρμοστεί σε περίπου 2.000 ha

Χρόνος Εφαρμογής:
Το πρόγραμμα FOCLUM-LUP λειτούργησε για περίπου 3 χρόνια. Το πρακτικό κομμάτι τερματίστηκε το 2014 λόγω έλλειψης χρηματοδότησης. Νέα χρηματοδότηση δόθηκε εκ νέου το 2017 για την ανάπτυξη της μεθοδολογίας

Συμβολή της «FOCLUM-LUP» στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

- Οργανώνουν, προβλέπουν και καταγράφουν τα δεδομένα που εξάγονται από την διαδικασία FOCLUM
- Προβλέπουν ένα *business-as-usual* (BAU) σενάριο και ένα ή περισσότερα σενάρια ΥΦΑ
- Παρέχουν μια βάση για την λήψη αποφάσεων για το πώς θα υλοποιηθεί ένα σενάριο ΥΦΑ αλλά και πώς θα υποστηριχτεί η υλοποίησή του
- Διατηρούν και βελτιώνουν τις αξίες ΥΦΑ

1. Αξίες
Ποσότητες & δυναμικό

Προοπτική

Y ➔

X ➔

W ➔

V ➔

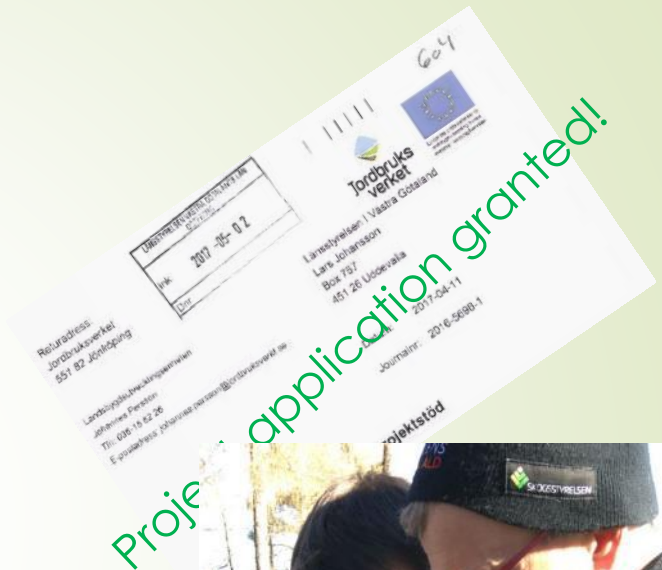
BAU-
σενάριο

HNV-
σενάριο

Συμβολή της «FOCLUM-LUP» στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

Η χρηματοδότη των πρώτων σχεδίων FOCLUM επέφερε:

- Δυνατότητα ίδρυσης ενός δικτύου μεταξύ των δρώντων ΥΦΑ
- Εντοπισμός των εμποδίων και πιθανών λύσεων για τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις ΥΦΑ
- Ανάπτυξη υλικού το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για να διευκολύνει τις συμμετοχικές διαδικασίες (διάλογο και διαβούλευση)
- Έλεγχος και εκπαίδευση
- Εντοπισμός περιοχών για βελτίωση
- Νέα έργα για την ανάπτυξη μεθοδολογίας

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

Το εργαλείο έχει αποδειχθεί αποτελεσματικό για τη διευκόλυνση του διαλόγου και της εκμάθησης σε:

- ζητήματα ποιότητα; αντικειμένου -τοπίου.
- χρονικά ; Ιστορική χρήση γης, σημερινή κα μελλοντική διαχείριση
- Διάφορα σενάρια; Βασικό και ΥΦΑ σενάριο μπορεί εύκολα να συγκριθεί
- Αποφάσεις; Για παράδειγμα, σχετικά με τους μελλοντικές χρήσης γης, τα επιθυμητά μέτρα και την πιθανή οικονομική στήριξη.
- Συνέργειες; Οι διάλογοι και ο σχεδιασμός των διαδικασιών οδηγούν συχνά στο ότι ο δυνητικός στόχος και οι συγκρούσεις αξιών διαχειρίζονται εποικοδομητικά και λαμβάνονται κοινά μέτρα.

2. Hälsingestintan - ένα κινητό σφαγείο

24

Τοποθεσία: Järvsö, Hälsingland, Σουηδία

Σύστημα ΥΦΑ: Κτηνοτροφία

Κλίμακα εφαρμογής: Εθνική στην Σουηδία

Χρόνος Εφαρμογής: Hälsingestintan ιδρύθηκε το 1999 ως αντίδραση στην ανεπάρκεια κρέατος στα σουηδικά καταστήματα τροφίμων

Επιτυχία: ενσωμάτωση στο γενικότερο όραμά τους της ηθικής των ζώων και ποιότητας κρέατος, μέσω της διαχείρισης τεχνολογικών και δικαστικών προκλήσεων για τα κινητά σφαγεία, καθώς και ζητημάτων σχετικών με την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων και λύσεις μάρκετινγκ για τους καταναλωτές

Συμβολή του «κινητού σφαγείου» στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

- Η ιδέα αυτή δεν αναπτύχθηκε για να υποστηρίξει συγκεκριμένα την γεωργία ΥΦΑ. Ο στόχος της ήταν η ηθική των ζώων και η ποιότητα του κρέατος, αλλά μπορεί εύκολα να χρησιμοποιηθεί και να προσαρμοστεί με μια πιο ισχυρή εστίαση σε συστήματα ΥΦΑ
- Μπορεί εύκολα να λειτουργήσει ως παράδειγμα ιχνηλασιμότητας και μάρκετινγκ

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

26

- Το όραμα της εταιρίας ήταν η προσφορά «ηθικού κρέατος». Έτσι προέκυψε η ιδέα ενός κινητού σφαγείου.
- Κατά τη μετάβαση από την «ιδέα» στην «υλοποίηση» η εταιρία συνεργάστηκε στενά με ερευνητές στον τομέα της καλής μεταχείρισης των ζώων και της υγιεινής των τροφίμων και βρισκόταν σε συνεχή διάλογο με τις αρμόδιες αρχές.
- Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας αποτέλεσε το μεγάλο ενδιαφέρον της σουηδικής καταναλωτικής κοινωνίας για ζητήματα καλής μεταχείρισης των ζώων.

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Αυτή η καινοτομία δείχνει ότι σύνθετες προκλήσεις σε ζητήματα τεχνικά και νομικά μπορούν να διαχειριστούν αν οι ενδιαφερόμενοι εμπλακούν σε μια εποικοδομητική διαδικασία.
- Υπάρχουν καλές πιθανότητες άλλες χώρες να χρησιμοποιήσουν παρόμοιες λύσεις και η ιδέα έχει ήδη παρουσιαστεί στην Γαλλία

Καινοτομίες στην Γαλλία

28

1) Περιφερειακές διαδικασίες υποστηριζόμενες από την τοπική αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς φορείς.

Βασικός στόχος : Διατήρηση της εκτατικής κτηνοτροφίας

- ❑ Διακοινοτική συμφωνία για τα βοσκοτόπια: Συλλογική διαχείριση της γης. Υποστήριξη νέων αγροτών από τοπική αυτοδιοίκηση- τοπικούς φορείς – ειδικούς κλπ.
- ❑ Σχέδια υποστήριξης των κτηνοτρόφων – βελτίωση δρόμων κλπ

2) Συλλογικές δράσεις από τους κτηνοτρόφους:

Στόχος: προστιθέμενη αξία στα προϊόντα, βελτίωση των πρακτικών στην φάρμα

- ❑ Σημεία πώλησης στις φάρμες
- ❑ Πλατφόρμα Agrilocal: Απευθείας πωλήσεις. Φέρνει σε επαφή : Φάρμες – τοπικά μαγαζιά με σχολεία – ΚΑΠΗ κλπ.
Αναπτύχθηκε το 2011 στο Puy de Dome.
- ❑ Σφαγείο διαχειριζόμενο από τους κτηνοτρόφους

1. Καινοτόμες τοπικές διαδικασίες υποστηριζόμενες από εκλεγμένους τοπικούς δρώντες

- **Διακοινοτική Ποιμενική Συμφωνία**
- **συλλογική διαχείριση γης**

Τοποθεσία: Περιοχή Causses and Cevennes

Σύστημα ΥΦΑ: σχέδιο των κτηνοτρόφων : βόσκηση και διαχείριση βοσκοτόπων, ειδικές ζώνες βοσκής, ανάπτυξη και διάδοση της ποιμενικής κτηνοτροφίας

Χρόνος Εφαρμογής: 3 έτη Διακοινοτική Ποιμενική Συμφωνία, 99 χρόνια λειτουργίας αστικής εταιρίας *Terres du Larzac* και των Ομάδων Αγροτικής Γης (μακροπρόθεσμο μισθωτήριο που υπογράφηκε το 1985).

Επιτυχία: Διαδικασίες βασισμένες σε μεθοδολογία εκ των κάτω, υποστηριζόμενες από τοπικούς δρώντες

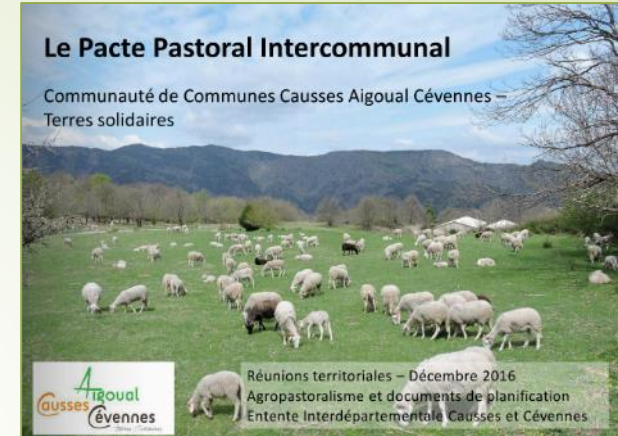

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

30

Διακοινοτική Ποιμενική Συμφωνία :

- Συμφωνία με ένα εφικτό σχέδιο δράσης (2016):
(α) διαθέσιμη ποιμενική γη, (β) εξασφάλιση της συνέχισης και της αναβίωσης των ποιμενικών δραστηριοτήτων και (γ) οργάνωση της Συμφωνίας. Έναρξη εφαρμογής : 2017-2018

Έλεγχος γης και συλλογική διαχείριση γης:

- Η Αστική Εταιρία για την Γη του Λαζάρκ διαχειρίζεται 6.300 ha, 56 ενοικιάσεις, 28 δάνεια για χρήση και 11 συμβόλαια μίσθωσης κυνηγετικής γης. Δημιουργία του συνεταιρισμού «Τα δάση του Λαζάρκ»
- Η Αστική Εταιρία για την Διαχείριση Γης του Λαζάρκ: απόκτηση πάνω από 1.400 ha για την εγκατάσταση νέων μικροκαλλιεργητών.

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

31

Διακοινοτική Ποιμενική Συμφωνία

- Διαδικασία η οποία κατασκευάστηκε από κοινού με τοπικούς ενδιαφερόμενους γύρω από μια κοινή κληρονομιά.
- Διαδικασία η οποία υιοθετήθηκε από τοπικά εκλεγμένους αντιπροσώπους και υποστηρίχθηκε από τους ερευνητές.
- Επίσημο έγγραφο το οποίο λαμβάνεται υπόψη σε δημόσιες πολιτικές από το διαμέρισμα του Gard , την περιφέρεια και το κράτος

Έλεγχος γης και συλλογική διαχείριση γης

- Η κινητοποίηση των μικροκαλλιεργητών του Λαζάρκ κινητοποίησε τους ακτιβιστές σε εθνικό επίπεδο.
- Εργαλεία προσαρμοσμένα στο συγκεκριμένο πλαίσιο και την περιοχή: δομές διαχείρισης γης

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

Διακοινοτική Ποιμενική Συμφωνία

Δημιουργία ενός μεθοδολογικού οδηγού για την διαδικασία ώστε να είναι μεταφέρσιμη. Δημιουργία μιας μικρής ομάδας εργασίας για την ευαισθητοποίηση και άλλων διακοινοτικών ομάδων.

Έλεγχος γης και συλλογική διαχείριση γης

Η συλλογική διαχείριση της γης είναι δυνατή μέσω μιας εταιρικής εταιρείας ή μιας ένωσης όπως η Terre ή μια τοπική κοινότητα. Είναι μεταφέρσιμη ως απάντηση στο πρόβλημα της πρόσβασης στην γη και της εγκατάστασης νέων γεωργών.

2. Συλλογικές προσεγγίσεις από κτηνοτρόφους

33

Τοποθεσία: Σε όλη την Γαλλία και στην περιοχή Causses and Cevennes

Σύστημα ΥΦΑ: Όλα τα είδη συστημάτων. Στα παραδείγματα που παρουσιάζονται, κυρίως σε ποιμενικά συστήματα

Κλίμακα εφαρμογής: Μεγάλη κλίμακα

Χρόνος Εφαρμογής: Εξαρτάται από τα μεμονωμένα έργα, βραχυπρόθεσμα (για μελέτη) έως αρκετές δεκαετίες (Αναγνωριστικό Σήμα Ποιότητας και Προέλευσης, απευθείας διανομή).

Επιτυχία: Κυρίως η εμπλοκή κτηνοτρόφων και η βασική τους θέλησή να αναλάβουν δράση, ενώ σε δεύτερη θέση έρχεται η κινητοποίηση χρηματοδοτήσεων και διάχυση πληροφόρησης

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

34

- Μακροχρόνια συλλογική προσέγγιση των κτηνοτρόφων για σχεδόν 100 χρόνια για το ΠΟΠ Roquefort (Ονομασία Προστατευόμενης Προέλευσης η οποία υποδεικνύει εντοπιότητα) αλλά ορισμένα είναι πολύ τελευταία (πχ GIEEs)
- 2 ΠΓΕ (Ένδειξη ονομασίας προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης) – 2 ΠΟΠ– 1 ετικέτα κρέατος Ετικέτα Κόκκινη(κοκκίνη ετικέτα : ποιότητα, ποσότηταquality mark) – 2 brands
- **Συλλογική απευθείας διανομή:** *Boutiques Paysannes* (καταστήματα εντός αγροκτήματος), *Bienvenue à la Ferme* (Καλωσορίζοντας στο αφρόκτημα), *Agrilocal*
- **Συλλογικές προσεγγίσεις για την οργάνωση του τομέα:** σφραγεία ελεγχζόμενα και διοικούμενα από κτηνοτρόφους σε Die και Guillestre
- **Προσεγγίσεις που συνδέονται με πρακτικές:** τη επιχειρησιακή ομάδα Robustagno, Ομάδες Οικονομικού και Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος(22 στις 4 περιφέρειες)

Κατάστημα πώλησης
Ganges

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

35

- Τα **κίνητρα και η κινητοποίηση** των κτηνοτρόφων που έφτιαξαν τον συνεταιρισμό
- Η **υποστήριξη του συνεταιρισμού** από κατάλληλες, ικανές δομές και ανθρώπους
- **Δημόσια πολιτική και οικονομική υποστήριξη**

Κτηνοτρόφοι στη συλλογική κρεατοπαραγωγής κατεύθυνσης εκμετάλλευση
www.boeuffermieraubrac.fr

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

➤ Συλλογική προσέγγιση των κτηνοτρόφων:

- μεταφέρσιμο
- προσαρμόσιμο
- έντονα αγροοικολογικό

Πρέπει να συνεχίσουν να συμμετέχουν

Καινοτομίες στην **Ιρλανδία**

37

- 1.** Ανάπτυξη τοπικά προσαρμοσμένων συστημάτων για την διατροφή και το πότισμα των ζώων
- 2.** Burrenbeo Trust: οικοδόμηση μιας "κουλτούρα" και κοινότητα συντήρησης στο τοπίο ΥΦΑ
- 3.** Βραβεία «Κτηνοτροφίας συντήρησης»: γιορτάζοντας τον κτηνοτρόφο ΥΦΑ
- 4.** Προσθέτοντας αξία στην γεωργία ΥΦΑ

1. Ανάπτυξη τοπικά προσαρμοσμένων συστημάτων για την διατροφή και το πότισμα των ζώων

Τοποθεσία: περιοχή Burren , Ιρλανδία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτεταμένη χειμερινή βόσκηση σε άγονους ασβεστολιθικούς βοσκοτόπους από θηλάζουσες αγελάδες

Κλίμακα εφαρμογής: πιλοτικά σε 20 αγροκτήματα (2.500 ha) –υιοθέτηση από 450 κτηνοτρόφους σε μια έκταση περίπου 30.000 ha σε περιοχή ΥΦΑ στο Burren

Χρόνος Εφαρμογής: 2005-2010

Επίτυχία: Ενδεδειγμένη επιστημονική προσέγγιση για την ανάπτυξη του εναλλακτικού συστήματος διατροφής, Πιλοτική εφαρμογή του νέου συστήματος σε τοπικές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, Παρακολούθηση του περιβαλλοντικού, οικονομικού και γεωργικού αντίκτυπου, Διάδοση του νέου συστήματος με τη συμμετοχή των ίδιων των παραγωγών, Υποστήριξη για την προμήθεια των απαιτούμενων υποδομών (χώροι αποθήκευσης ζωοτροφών, ποτίστρες, υποδομές για την παροχή νερού)

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

39

- Σημαντική μείωση (>65%) στην σίτιση με ενσιρωμένες τροφές με επακόλουθη αύξηση στα επίπεδα βόσκησης σε υποβοσκούμενες αγροτικές εκτάσεις ΥΦΑ και μειωμένα επίπεδα ρύπανσης των υδάτων και του εδάφους
- Βελτιωμένη απόδοση των ζώων (λιγότερες αρρώστιες, καλύτερη απόδοση στους χρόνους μεταξύ των γεννήσεων μοσχαριών)
- Βελτιωμένο σενάριο κόστους-ωφέλους για τους κτηνοτρόφους του Burren (μειωμένο κόστος και χρόνος που ξοδεύεται)

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

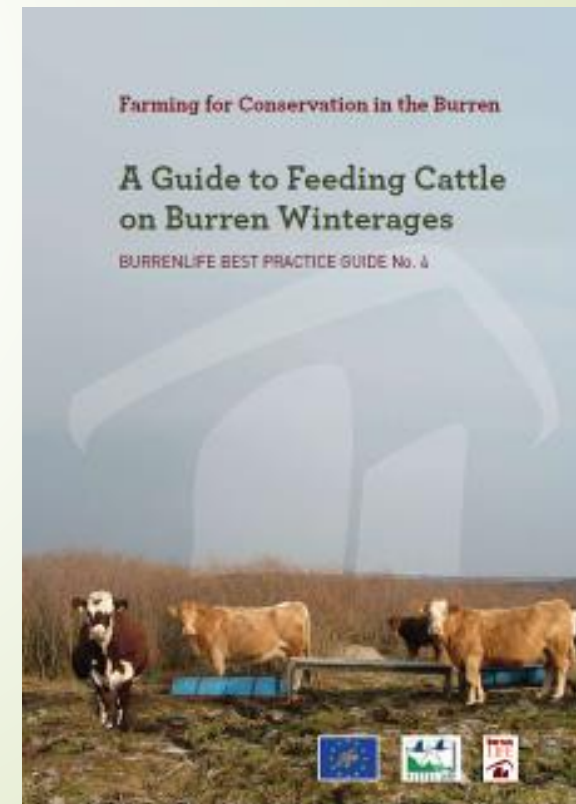
40

- Ένταξη των προτάσεων των αγροτών για την επίλυση των προβλημάτων με τις χορηγούμενες (ενσιρωμένες) ζωοτροφές
- Συν-δημιουργία λύσεων από κτηνοτρόφους και επιστήμονες, παρακολούθηση του περιβαλλοντικού και γεωργικού αντίκτυπου
- Πρόταση ενός νέου συστήματος διατροφής από τους ίδιους τους τοπικούς κτηνοτρόφους προς άλλους

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Οι κτηνοτρόφοι ΥΦΑ έχουν πολλές και καλές ιδέες και η εμπλοκή τους στην "συν-δημιουργία" λύσεων δημιουργεί πολύ υψηλό αίσθημα οικειοποίησης των δράσεων
- Η στόχευση στη χρήση σιτηρέσιου υψηλού σε πρωτεΐνες μπορεί να (α) είναι πολύ αποτελεσματική στην αύξηση πρόσληψης χορτονομής από βοσκοτόπους ΥΦΑ και (β) αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο το οποίο θα βοηθήσει στην αποκατάσταση των υποβαθμισμένων βοσκοτόπων
- Τα βήματα ανάπτυξης αυτής της καινοτομίας είναι εύκολα μεταφέρεσιμα σε άλλες περιοχές:
 - ανάλυση της αξίας της χορτονομής των βοσκοτόπων ΥΦΑ,
 - σύγκριση με τις απαιτήσεις σε θρεπτικές ουσίες των βασικών ζώων που βόσκουν,
 - ανάπτυξη ζωοτροφών για την γεφύρωση οποιουδήποτε κενού,
 - εφαρμογή σε τοπικά αγροκτήματα και παρακολούθηση του αντίτυπου,
 - γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων στην αγροτική κοινότητα σε αγροκτήματα επίδειξης

2. Burrenbeo Trust: οικοδόμηση μιας "κουλτούρα" και κοινότητα συντήρησης στο τοπίο ΥΦΑ

Τοποθεσία: περιοχή Burren , Ιρλανδία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτεταμένη χειμερινή βόσκηση σε άγονους ασβεστολιθικούς βοσκοτόπους από θηλάζουσες αγελάδες

Κλίμακα εφαρμογής: Περιοχή Burren (72.000 ha) και οι περίπου 18.000 άνθρωποι που ζουν εκεί

Χρόνος Εφαρμογής: 2002 – Παρόν

Επιτυχία: Η μετάδοση της σημασίας της γεωργίας ΥΦΑ με έναν θετικό και δημιουργικό τρόπο, επένδυση στην εκπαίδευση της κοινότητας, η εμπύχωση των κτηνοτρόφων ώστε να γίνουν οι ηγέτες της συντήρησης και οι εκπρόσωποι της περιοχής τους.

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

43

- Η γεωργία ΥΦΑ αποτελεί κομμάτι της "ιστορίας" του Burren όπως και η χλωρίδα, η αρχαιολογία και η γεωλογία του τοπίου.
- Οι κτηνοτρόφοι του Burren πλέον ηγούνται μηνιαίων περιπάτων, οργανώνουν φεστιβάλ, ηγούνται εργαστηρίων, φιλοξενούν ομάδες μελέτης, λειτουργούν σαν εκπρόσωποι της γεωργίας ΥΦΑ.
- Πάνω από 2.000 παιδιά από το Burren -κυρίως παιδιά κτηνοτροφικών οικογενειών- αποφοίτησαν ως "ειδήμονες του Burren" έχοντας ολοκληρώσει το εντατικό πρόγραμμα 10 ενοτήτων Eco-Beo.
- Μια ομάδα Εθελοντών Συντήρησης πραγματοποιεί μηνιαίες εργασίες σε εκτάσεις ΥΦΑ.

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

44

- Η δέσμευση ατόμων leaders εντός της κοινότητας τα οποία θέλουν να συμβάλλουν σε ένα πιο λαμπρό μέλλον για το Burren
- Η επικέντρωση στον αντίκτυπο: αναγνώριση και αντιμετώπιση των βασικών αναγκών στο πεδίο
- Μια άκρως επαγγελματική και ανοιχτή σε όλους προσέγγιση που παράλληλα παραμένει ανεξάρτητη

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Υπάρχει πραγματική ανάγκη, και όφελος, από την ενημέρωση για την σημασία της γεωργίας ΥΦΑ εντός της κτηνοτροφικής κοινότητας αλλά και εντός της ευρύτερης κοινότητας ΥΦΑ και του ευρύτερου κοινού, ιδιαίτερα δεδομένης της αυξανόμενης ανάγκης για δημόσια χρηματοδότηση και υποστήριξη για την γεωργία ΥΦΑ.
- Η επένδυση στην εκπαίδευση και την υποστήριξη της κοινότητας ΥΦΑ είναι μια θεμελιώδης μακροχρόνια επένδυση στο μέλλον του τοπίου ΥΦΑ
- Ένα εύρος καινοτομιών χαμηλού κόστους, που μπορούν εύκολα να αντιγραφούν έχουν αναπτυχθεί στο Burren οι οποίες περιλαμβάνουν : φεστιβάλ ΥΦΑ, περίπατοι και συζητήσεις που διοργανώνονται από κτηνοτρόφους, εκπαιδευτικά μαθήματα Κληρονομιάς και ομάδες Εθελοντών

3. βραβεία «Εκτατικής Κτηνοτροφίας»: γιορτάζοντας τον κτηνοτρόφο ΥΦΑ

Τοποθεσία: περιοχή Burren , Ιρλανδία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτεταμένη χειμερινή βόσκηση σε άγονους ασβεστολιθικούς βοσκοτόπους από θηλάζουσες αγελάδες

Κλίμακα εφαρμογής: Περίπου 500 κτηνοτροφικές οικογένειες που εργάζονται σε περίπου 30.000 ha ΥΦΑ

Χρόνος Εφαρμογής: 2015 – Παρόν

Επιτυχία: Αναγνώριση ενός αξιόπιστου, υψηλού επιπέδου χορηγού για το βραβείο, οργάνωση εκδήλωσης απονομής βραβείων που θα προσελκύσει την ευρύτερη κοινότητα, ξεκάθαρα κριτήρια επιλογής

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

47

- Επιτυχημένη ετήσια τελετή απονομής βραβείων το 2015 και το 2016 με ετήσιο οικονομικό έπαθλο 2000 ευρώ.
- Δημόσια τοπική και εθνική αναγνώριση για κτηνοτρόφους που παραδίδουν θετικά αποτελέσματα για την γεωργία ΥΦΑ

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

48

- Αναγνώριση ενός χορηγού για τα βραβεία που έχει υψηλό επίπεδο σχετικότητας και αξιοπιστίας
- Λήψη αποφάσεων για τις κατηγορίες των βραβείων καθώς και για τα πρωτόκολλα υποψηφιότητας και αξιολόγησης
- Οργάνωση μιας τελετής απονομής βραβείων εντός της τοπικής κοινότητας αλλά με εθνική κάλυψη

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Σημαντική η αναγνώριση και η εκδήλωση για την απονομή αριστείων στο πεδίο της γεωργίας ΥΦΑ
- Αυτό αντισταθμίζει την εντύπωση με βάση την οποία οι κτηνοτρόφοι ΥΦΑ είναι σε μεγάλο βαθμό άσχετοι, "φτωχοί" κτηνοτρόφοι που στηρίζονται στην ελεημοσύνη και όχι σκληρά εργαζόμενοι, καινοτόμοι και πολυλειτουργικοί κτηνοτρόφοι τους οποίους η κοινωνία εκτιμά.
- Αυτή είναι μια απλή και εύκολα μεταφέρσιμη καινοτομία: η βασική προϋπόθεση είναι ένας αξιόπιστος χορηγός.
- Προωθείται η ανάπτυξη εθνικών βραβείων στην Ιρλανδία ενώ εκτιμάται ωφέλιμη η ανάπτυξη παρόμοιων βραβείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο το οποίο θα ήταν εύκολο να επιτευχθεί.

4. Προσθέτοντας αξία στην γεωργία ΥΦΑ

50

Τοποθεσία: περιοχή Burren, Ιρλανδία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτεταμένη χειμερινή βόσκηση σε άγονους ασβεστολιθικούς βοσκοτόπους από θηλάζουσες αγελάδες

Κλίμακα εφαρμογής: Περίπου 500 κτηνοτροφικές οικογένειες που εργάζονται σε περίπου 30.000 ha ΥΦΑ

Χρόνος Εφαρμογής: 2015 – Παρόν

Επιτυχία: Η διασφάλιση ότι οι κτηνοτρόφοι θα είναι οι πρώτοι που θα επωφεληθούν από την αυξανόμενη αναγνώριση της γεωργίας ΥΦΑ στην διατήρηση του τοπίου, υποστηρίζοντας τους κτηνοτρόφους στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

51

- Ίδρυση μιας ομάδας παραγωγών βοοειδών και προβάτων
- Μικρο-επιχειρήσεις που περιλαμβάνουν περιπάτους με την ξενάγηση κτηνοτρόφων, παροχή φαγητού από τα αγροκτήματα, παραγωγή καγκελόπορτων για τα αγροκτήματα
- Δημιουργία βάσης δεδομένων με εργάτες για την υποστήριξη των κτηνοτρόφων ΥΦΑ

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

52

- Η ανταπόκριση στην ανάγκη- π.χ. για αγροτική εργασία, για καλύτερη προώθηση του τοπικού φαγητού.
- Εστίαση στον κτηνοτρόφο όταν προκύπτουν ευκαιρίες - π.χ. φιλοξενία ομάδων μελέτης από άλλα τοπία ΥΦΑ.
- Κρατώντας τα πράγματα τοπικά- π.χ. από πλευράς τοπικού σχεδιασμού και κατασκευής προϊόντων

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Η κτηνοτροφία από μόνη της δεν είναι ικανή να αντιμετωπίσει τις αδύναμες κοινωνικοοικονομικές προοπτικές πολλών κτηνοτρόφων ΥΦΑ
- Η προσπάθεια να προστεθεί αξία μέσα από νέα προϊόντα και υπηρεσίες, οι συλλογικές διαδικασίες εργασίας, η ανάπτυξη νέων αγορών και μηχανισμών χρηματοδότησης κτλ γίνεται όλο και πιο σημαντική
- Οι κτηνοτρόφοι ΥΦΑ έχουν την ικανότητα να δημιουργήσουν προστιθέμενη αξία αλλά χρειάζονται συνεχή υποστήριξη και ενθάρρυνση για να το κάνουν αυτό.

Καινοτομίες στην **Ισπανία**

1. **QueRed – Σύλλογος τυροπαραγωγών**
2. **Έργο για την πρόληψη πυρκαγιών στην κλίμακα τοπίου μωσαϊκών καλλιεργειών**
3. **Αγρόκτημα Finca Casablanca dehesa : ένα βιώσιμο μοντέλο**

1. QueRed σύλλογος τυροπαραγωγών

55

Τοποθεσία: Εθνικό δίκτυο (μέλος του ευρωπαϊκού δικτύου FACE)

Σύστημα ΥΦΑ: γαλακτοκομικά προϊόντα (αιγοπρόβατα, αγελάδες), τα αγροκτήματα που εφαρμόζουν κυρίως συστήματα βόσκησης

Κλίμακα εφαρμογής: 300 μέλη σε όλη την Ισπανία (οι 200 είναι παραγωγοί)

Χρόνος Εφαρμογής: Ιδρύθηκε το 2013

Επιτυχία: Σύλλογος που διευθύνεται από μικρούς παραγωγούς με πλήρη διαφάνεια, ανεξάρτητος από την κυβέρνηση και δημόσιους πόρους, ενεργά μέλη που ενθαρρύνονται από έναν δυναμικό επικεφαλής, χαμηλή συνδρομή μέλους στην αρχή

Συμβολή του «QueRed» στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

- Συγκεκριμένες νομικές αλλαγές στην Ισπανία.
- Δημοσίευση, μετά από επίσημη έγκριση, πολλών κρίσιμων εγγράφων για προσαρμογή των κανόνων και της γραφειοκρατίας στην πραγματικότητα των βιοτεχνικών τυροκομείων
- Εκπαίδευση σε παραγωγούς, ανταλλαγές μεταξύ παραγωγών, αναζήτηση συλλογικών συμβάσεων για την μεταφορά και την ασφάλεια
- Υποστήριξη στους μελλοντικούς τυροπαραγωγούς

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

57

- η δημιουργία του συλλόγου χωρίς πόρους και αναλαμβάνοντας δράσεις υψηλού επιπέδου αποτέλεσε ένα γενναίο και ριψοκίνδυνο ξεκίνημα
- ανεξαρτησία από την κυβέρνηση και τους δημόσιους πόρους.
- η διαχείριση και η διεύθυνση του συλλόγου γίνεται από μικρούς παραγωγούς, με πλήρη διαφάνεια.
- ενεργή εμπλοκή των μελών, η οποία ενθαρρύνεται από έναν δυναμικό επικεφαλής.
- χαμηλή συνδρομή μέλους στην αρχή, για να προσεγγίσει μέλη και με τον καιρό να δείξει ότι τη σωστή λειτουργία του συλλόγου

INTERPRETACIÓN DE LAS NORMAS
HIGIÉNICO-SANITARIAS EN PEQUEÑAS
QUESERÍAS Y PROPUESTAS DE
MEDIDAS DE FLEXIBILIDAD

DIRIGIDO A QUESERÍAS, ASESORÍAS Y
AUTORIDADES COMPETENTES

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Είναι σημαντική η ύπαρξη μιας τεχνικής ομάδας υψηλού επιπέδου για την προετοιμασία αναφορών και προτάσεων προς τις διοικήσεις η οποία θα εκθέτει το πρόβλημα και θα προσφέρει επίσης και λύσεις.
- Με την διαφάνεια και τους καλούς σκοπούς, ενδιαφέροντες άνθρωποι προσεγγίζουν τον σύλλογο, έτοιμοι να βοηθήσουν.

Η καινοτομία (δημιουργία του συλλογου QueRed) θα μπορούσε να μεταφερθεί και σε άλλες χώρες και να αφορά και άλλα είδη προϊόντων

2. Έργο για την πρόληψη πυρκαγιών στην κλίμακα τοπίου μωσαϊκών καλλιέργειών

Τοποθεσία: Sierra de Gata και Hurdes, Εξτρεμαδούρα

Σύστημα ΥΦΑ: εκτεταμένη βόσκηση κατσικιών, καλλιέργειες δένδρων (π.χ. καστανιές)

Κλίμακα εφαρμογής: 24 δήμοι

Χρόνος Εφαρμογής: Ξεκίνησε το 2015, η χρηματοδότηση έχει εξασφαλιστεί μέχρι το 2018

Επιτυχία: Έργο υποστηριζόμενο από (α) ακαδημαϊούς (σύνταξη του έργου και υποστήριξη της εφαρμογής), (β) περιφερειακές αρχές (υποστήριξη και χρηματοδότηση), (γ) τοπικός πληθυσμός και θεσμοί

Συμβολή του στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

60

- Νέα κοινωνική δυναμική στην περιοχή: ο τοπικός πληθυσμός και οι αρχές συνεργάζονται για να διατηρήσουν το τοπίο του μωσαϊκού καλλιεργειών, και να το καταστήσουν ανθεκτικό στις πυρκαγιές
- Νέοι σύλλογοι δασικής διαχείρισης και σχέδια αποκατάστασης για την καμένη περιοχή, ενσωματώνοντας καλλιεργήσιμες εκτάσεις ως αντιπυρικές ζώνες
- Συνεργατικά προγράμματα: 3 δήμους και ΜΚΟ συνεργάζονται για την διεκπεραίωση του σχεδιασμού και την αποκατάσταση
- Πάνω από 100 μεμονωμένα προγράμματα είναι σε εφαρμογή τα οποία συμπεριλαμβάνουν πιλοτικό πρόγραμμα με 8 αιγοτρόφους για την βόσκηση ως μέσο αποτροπής πυρκαγιάς.

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

61

- Καταλύτης/αφορμή για την πρωτοβουλία : η καταστροφή που προκλήθηκε από πυρκαγιά το 2015.
- Βασικοί παράγοντες είναι οι ακαδημαϊκοί που συνέθεσαν το έργο και έπεισαν τις τοπικές αρχές να το υποστηρίξουν και να το χρηματοδοτήσουν.
- Η χρηματοδότηση, η αφοσίωση μεμονωμένων ατόμων που οργάνωσαν το έργο και η θετική απάντηση του τοπικού πληθυσμού και των θεσμών είναι οι παράγοντες της επιτυχίας του
- Διαφορετικά επίπεδα της κυβέρνησης δείχνουν θέληση να συνεργαστούν.

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Πολύ καλές πιθανότητες μεταφερσιμότητας σε ποιμενικά συστήματα.
- Απαιτεί χρηματοδότηση και δέσμευση των αρχών μακροπρόθεσμα.
- Χρειάζεται μια δυναμική και άτομα αφοσιωμένα με ξεκάθαρο όραμα και ικανότητα να πείσουν και να συνεργαστούν με διαφορετικούς θεσμούς

3. αγρόκτημα Finca Casablanca dehesa : ένα βιώσιμο μοντέλο

Τοποθεσία: Oliva de Plasencia, Εξτρεμαδούρα

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική εκτροφή με βόσκηση βοοειδών και ντόπιας ράτσας χοίρων. Ελιές

Κλίμακα εφαρμογής: μια φάρμα έκτασης 400 εκταρίων

Χρόνος Εφαρμογής: Λειτουργία 20 έτη με σταθερή ανάπτυξη

Επιτυχία: Ιδιωτική πρωτοβουλία που δεν στηρίχθηκε απευθείας από έργα ή θεσμούς. Ο κτηνοτρόφος είναι πολύ ενθουσιώδης και συνεργάζεται με το πανεπιστήμιο της Εξτρεμαδούρα και ΜΚΟ

Συμβολή του «Casablanca» στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

- Στο αγρόκτημα ξεκίνησε πριν 20 έτη η εφαρμογή οργανικών συστημάτων παραγωγής
- Η συνεργασία με το πανεπιστήμιο της Εξτρεμαδούρα ξεκίνησε 10 χρόνια πριν. Αναπτύσσοντας καινοτομίες όπως η ανάπτυξη ενός πρακτικού μοντέλου βόσκησης που επιτρέπει την αναγέννηση των δέντρων.
- Η πάχυνση των ζώων βασίζεται στην βόσκηση, που είναι πολύ καινοτόμο για την περιοχή.
- Διατηρεί τις παραδοσιακές εποχικές μετακινήσεις των ζώων (τοπική εποχική μετακίνηση).
- Έχει αναπτύξει απευθείας πωλήσεις και το δικό του κρεοπωλείο παρά τα πολυάριθμα γραφειοκρατικά εμπόδια.

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

65

- Ιδιωτική πρωτοβουλία που δεν στηρίχθηκε απευθείας από έργα και θεσμούς.
- Ο κτηνοτρόφος είναι πολύ αφοσιωμένος και ενθουσιώδης.
- Η συνεργασία με το πανεπιστήμιο της Εξτρεμαδούρα και ΜΚΟ είναι μια πηγή επιπλέον κινήτρων και γνώσεων.
- Πολύ μεγάλα γραφειοκρατικά εμπόδια.

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Πολύτιμο ως αγρόκτημα επίδειξης, για την αειφόρο βόσκηση και αναγέννηση δέντρων.
- Χώρος ελέγχου καινοτόμων πολιτικών, όπως πληρωμές για τα αποτελέσματα της βιοποικιλότητας και προσαρμοσμένους κανονισμούς για την υγιεινή των τροφίμων και την υγεία των ζώων.

Καινοτομίες στην **Κροατία**

1. Ξερολιθιές: Θεμέλιος λίθος των μωσαϊκών καλλιέργειών ΥΦΑ
-

1. Ξερολιθίες: Θεμέλιος λίθος του μωσαϊκού καλλιεργειών ΥΦΑ

Τοποθεσία: Κροατικές ακτές και νησιά

Σύστημα ΥΦΑ: μωσαϊκό καλλιεργειών και εκτατική βόσκηση, κυρίως προβάτων

Κλίμακα εφαρμογής: νησιά, ακτή, παράκτια ενδοχώρα της Κροατίας

Χρόνος Εφαρμογής: Η πρωτοβουλία ξεκίνησε το 2002 και συνεχίζεται. Η χρήση της ξερολιθιάς ως γεωργική τεχνική στα νησιά απαντάται πάνω από 2000 χρονών

Επιτυχία: ο ενθουσιασμός, ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, ευρωπαϊκή αναγνώριση (βραβείο Europa Nostra)

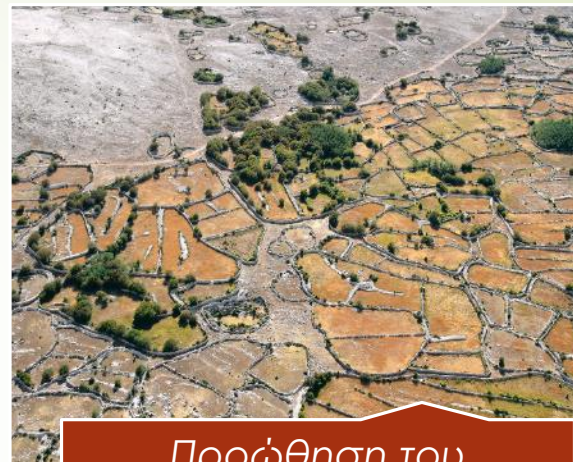

Συμβολή του στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

69

Εκπαίδευση πάνω στην κληρονομιά και τις τεχνικές της ξερολιθιάς

Προώθηση του παραδοσιακού αγροτικού τοπίου

Καταγραφή των τοίχων από ξερολιθιά της Κροατίας

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

70

- Ενθουσιασμός
- Εθελοντική εργασία
- Κύριοι γνώστες της τεχνικής ξερολιθιάς: βοσκοί, αμπελοκαλλιεργητές και ελαιοκαλλιεργητές.

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

Για την προστασία ΥΦΑ των παραδοσιακών τοπίων και την αναβίωση γεωργικών πρακτικών με έναν τρόπο που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες των ντόπιων (ενσωμάτωση της προστασίας της φύσης, αναζωογόνηση των τοπίων και βιώσιμος τουρισμός)

Καινοτομίες στην **Ρουμανία**

1. Ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης περιοχή Dealurile Clujului Est (περιοχή Natura 2000)
2. Τα αποτελέσματα εφαρμογής παραδοσιακών και σύγχρονων γεωργικών πρακτικών σε λειμώνες ΥΦΑ
3. Πρακτικά μέτρα για την διατήρηση των λειμώνων ΥΦΑ: καινοτόμα μηχανήματα, σχέδιο δράσης συντήρησης, εκπαιδευτικό υλικό

1. Ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης περιοχή Dealurile Clujului Est (περιοχή Natura 2000)

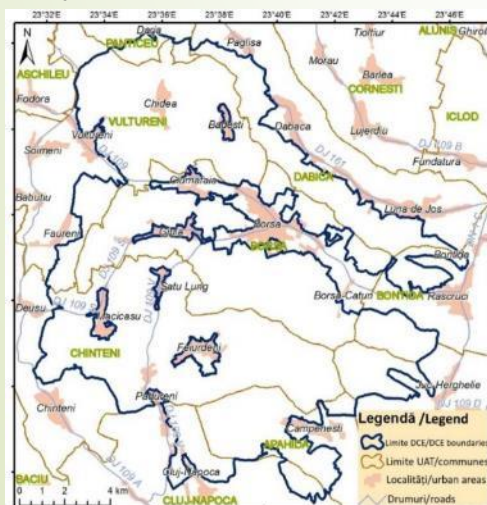
Τοποθεσία: Dealurile Clujului Est

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική βόσκηση, μωσαϊκό καλλιεργειών

Κλίμακα εφαρμογής: Dealurile Clujului Est, περιοχή Natura 2000

Χρόνος Εφαρμογής: 2013-2016. Σχέδιο διαχείρισης που εγκρίθηκε με το διάταγμα αρ. 1208/2016

όρια της περιοχής Natura 2000
στην περιοχή εκμάθησης Dealurile
Clujului Est

Πηγή: Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής Natura 2000 site Dealurile Clujului Est

Επιτυχία: Πρωτοβουλία και εμπειρία της Εταιρείας Λεπιδόπτερων Ρουμανίας. Η εταιρεία διεξάγει έρευνα στην περιοχή και είναι υπεύθυνη για την πρωτοβουλία. Ευκαιρία προσέλκυσης πόρων.

φυλλάδιο του έργου

Πηγή: Εταιρεία Λεπιδόπτερων Ρουμανίας

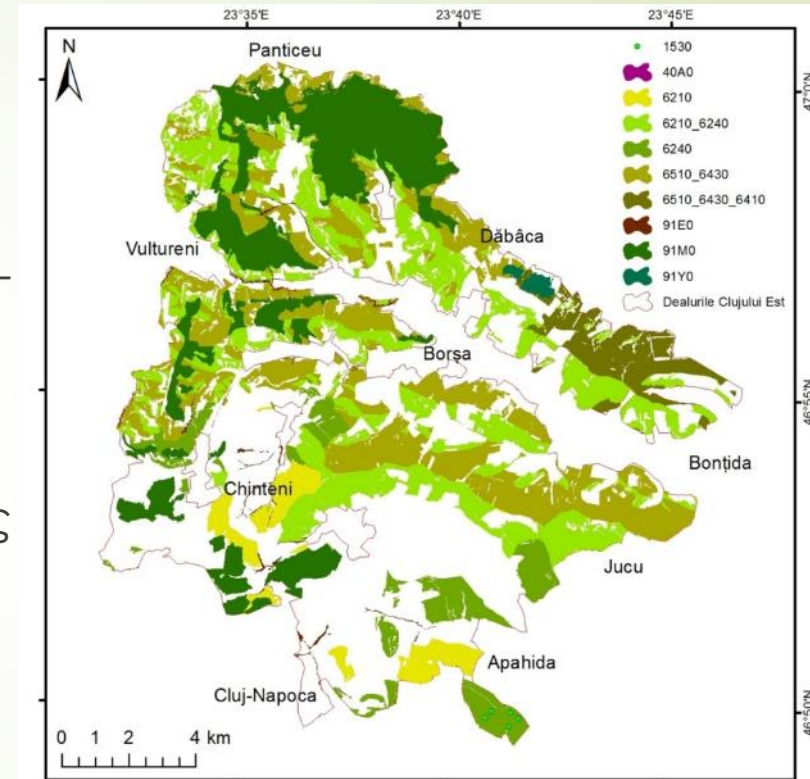
Συμβολή του στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

74

- Ενθάρρυνση των παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών
- Γεωργοί 4 κοινοτήτων (Borşa, Bonţida, Dăbâca and Panticeu) μπορεί είναι επιλέξιμοι στο Πακέτο 6-Οι λειμώνες σημαντικοί για τις πεταλούδες (είδος *Maculinea*)
- Ευνοϊκές συνθήκες για την διατήρηση περιοχών με οικοτόπους

Πηγή: Εταιρεία Λεπιδόπτερων Ρουμανίας

Πηγή: Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής Natura 2000 site Dealurile Clujului Est

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

75

- Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης της περιοχής είναι συγχρηματοδοτούμενο από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- Βασικοί παράγοντες της επιτυχίας: συνεχής ενημέρωση για την άρση της διστακτικότητας των τοπικών παραγωγών να συνεργαστούν, για τα οφέλη από τη διαχείριση του χώρου

Παραδοσιακή κοπή χόρτου

Πηγή: http://www.lepidoptera.ro/pos_galerie_foto.htm

Brielmaier χορτοκοπτική μηχανή

Πηγή: : Εταιρεία Λεπιδόπτερων Ρουμανίας

Υπογραφή συμβολαίου συνεργασίας
Αριστερά : Prof. dr. László Rákósy - Πρόεδρος
του Ρουμάνικου Συλλόγου Λεπιδόπτερων,
Δεξιά : dr. Codruța Simule - Διευθυντής του
οργανισμού OI POS Mediu Cluj-Napoca

Πηγή: http://www.lepidoptera.ro/pos_galerie_foto.htm

Πηγή: <http://www.lepidoptera.ro/evenimente.htm>

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Η συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους συμβάλλει στην επιτυχία του εγχειρήματος.
- Ενημερωτικές δράσεις για τα πλεονεκτήματα από την χρήση εκτατικής γεωργίας.
- Μεταφερσιμότητα σε περιοχές με ίδιους τύπους λειμώνων ή να προσαρμοστεί σε άλλους τύπους οικοτόπων.

Ενημέρωση των γεωργών για το σχέδιο διαχείρισης

Πηγή: Εταιρεία Λεπιδόπτερων Ρουμανίας

Ο καθηγητής δρα. László Rákossy δίνει πληροφορίες για την περιοχή Natura 2000 σε παιδιά σε σχολείο από την Bondita

Πηγή: http://www.lepidoptera.ro/pos_galerie_foto.htm

Συναντήσεις με τοπικούς ενδιαφερόμενους ,
Δημαρχείο του Vultureni

Πηγή: http://www.lepidoptera.ro/pos_galerie_foto.htm

2. Παραδοσιακές και σύγχρονες γεωργικές πρακτικές σε λειμώνες ΥΦΑ

77

Τοποθεσία: Dealurile Clujului Est

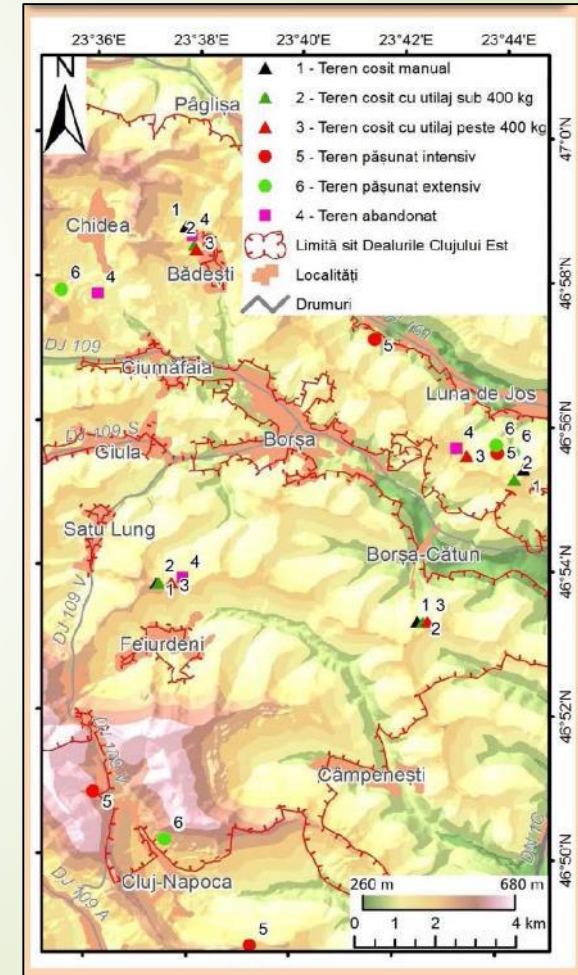
Σύστημα ΥΦΑ: εκτατική βόσκηση, μωσαικό καλλιεργειών

Κλίμακα εφαρμογής: 24 αγροοτεμάχια στην περιοχή Dealurile Clujului Est

Χρόνος Εφαρμογής: 2014-2016

Επιτυχία: Πρωτοβουλία και εμπειρία του Εταιρείας Λεπιδόπτερων Ρουμανίας η οποία διεξήγαγε έρευνα στην περιοχή και υλοποίησε την πρωτοβουλία. Ευκαιρία προσέλκυσης πόρων

Χάρτης πιλοτικών αγροτεμαχίων

Πηγή: Εταιρεία Λεπιδόπτερων Ρουμανίας

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

78

- Κοπή χόρτου σε περίπου 20.000 τ.μ. Με τη χρήση μηχανήμάτων Brielmaier.
- Διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- Εύκολη συμμόρφωση των παραγωγών στους όρους και τις δεσμεύσεις του Πακέτου 6 (Οι λειμώνες σημαντικοί για τις πεταλούδες -είδος *Maculinea*.)
- Μείωση του χρόνου εργασίας και αυξημένη παραγωγικότητα.

Πεταλούδα *Maculinea teleius*

Πηγή: Εταιρεία Λεπιδόπτερων Ρουμανίας

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

79

- Ευκαιρία να προσελκύσουν χρηματοδότηση για να συνεχιστεί η έρευνα που ξεκίνησε το 2004
- Βασικοί παράγοντες: διστακτικότητα των γεωργών, έλλειψη χρημάτων για την αγορά του χλοοκοπτικού Brielmaier
- Αύξηση της ενημέρωσης των γεωργών σε σχέση με τα πλεονεκτήματα της χρήσης ελαφρών μηχανημάτων για την κοπή χόρτων

Ερευνητές στο πεδίο

Πηγή: <http://www.lepidoptera.ro/evenimente.htm>

Χρήση της χορτοκοπτικής μηχανής Brielmaier mower στο Dealurile Clujului Est

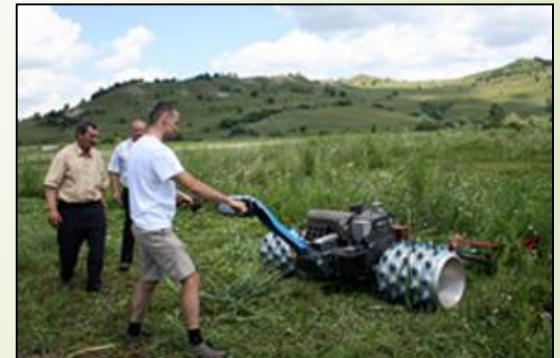

Πηγή:
<https://assets.vlinderstichting.nl/docs/2983adae-ff6b-4dc2-813b-bd0dc442b812.pdf>

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Θετικά αποτελέσματα από την χρήση του χλοοκοπτικού Brielmaier έχουν αποδειχθεί με το πέρασμα των χρόνων στην περιοχή Dealurile Clujului Est
- Το χλοοκοπτικό Brielmaier έχει επίσης αποδειχθεί ότι είναι αποτελεσματικό στην περιοχή Tarnava Mare (έργο για την διάσωση των ποιμενικών οικοσυστημάτων της Τρανσυλβανίας)
- Εφαρμόσιμο σε άλλες περιοχές ΥΦΑ

Χρήση της χορτοκοπτικής μηχανής στην περιοχή Tarnava Mare

Source: http://www.fundatia-adept.org/%content=lifepius_whatwedid&news_id=&set_lang=ro

3. Πρακτικά μέτρα για την διατήρηση των λειμώνων ΥΦΑ: καινοτόμα μηχανήματα, σχέδιο δράσης διατήρησης βιοποικιλότητας, εκπαιδευτικό υλικό

Τοποθεσία: Sighișoara-Târnava Mare
ΤΚΣ(Τόποι Κοινοτικής Σημασίας) περιοχή
Natura 2000 - περιοχή σαξονικών χωριών
στην νότια Τρανσυλβανία, Ρουμανία

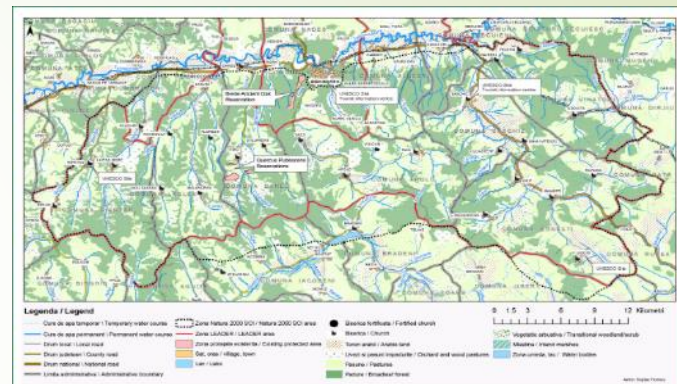
Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική βόσκηση, μωσαϊκό
καλλιεργειών

Κλίμακα εφαρμογής: 5000 οικογένειες σε
24 μικρές αγροτικές κοινότητες

Χρόνος Εφαρμογής: 2010-2013

Επιτυχία: Πρωτοβουλία του ιδρύματος
ADEPT, ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και συν-
χρηματοδότηση από έναν εταίρο, άμεση
εμπλοκή του εφευρέτη του χλοοκοπτικού στην
εκπαίδευση των γεωργών, συμμετοχή ενός
μεγάλου αριθμού γεωργών στις επισκέψεις
σε αγροκτήματα, συχνές συζητήσεις με
ενδιαφερόμενους για την επικύρωση του
Σχεδίου Δράσης Συντήρησης

Χάρτης της περιοχής Târnava Mare

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Tarnava Mare: 6210* and 6240* διαχειριζόμενοι οικότοποι
από τους παραγωγούς

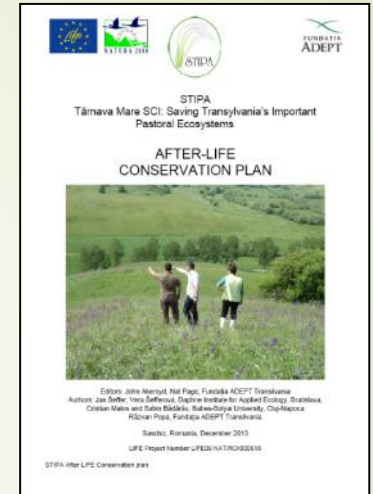
Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

82

- Εκπαίδευση γεωργών στην χρήση του χλοοκοπτικού Brielmaier
- 320 ha καθαρίστηκαν από τους θάμνους με το χλοοκοπτικό Brielmaier, 920 ha επέστρεψαν στην Ευνοϊκή Κατάσταση Διατήρησης, 3.800 ha υπό καλύτερη διαχείριση συντήρησης
- Το Σχέδιο Δράσης Συντήρησης συμφωνήθηκε από τα δημαρχεία και τους γεωργούς
- Το περιβάλλον βελτιώθηκε σε μόνο 3 έτη
- Επιπλέον 26 κοινότητες έγιναν επιλέξιμες για πληρωμές στήριξης διαχείρισης λειμώνων

Σχέδιο Δράσης Διατήρησης

Martin Brielmaier (δεξιά), ένας εκπαιδευτής από την Γερμανία και 2 ρουμάνοι εκπαιδευόμενοι

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Εκκαθάριση από θάμνους

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

83

- Ενεργή συμμετοχή του ιδρύματος ADEPT στην διατήρηση των φυσικών αξιών
- Συνεχής ενημέρωση των παραγωγών
- Χρήση του καινοτόμου χορτοκοπτικού μηχανήματος και η εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης Συντήρησης

Ομάδα ADEPT

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Το χλοοκοπτικό Brielmaier αποδείχθηκε επαρκές και υποστηρίζει την γεωργία ΥΦΑ
- Γεωργοί και ενδιαφερόμενοι πρόθυμοι να μάθουν πώς να προστατέψουν τους λειμώνες
- Η συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων μέσω της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης Συντήρησης οδηγεί σε επιτυχή αποτελέσματα
- Εφαρμόσιμο σε άλλες περιοχές ΥΦΑ

Παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της αποκατάστασης οικοτόπων

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Συνάντηση με τοπικούς φορείς

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Επίσκεψη του πρώην Ευρωπαίου Επιτρόπου για την γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη Dacian Cioloș και του πρίγκιπα της Ουαλίας

Πηγή: <http://www.fundatia-adept.org/>

Καινοτομίες στην **Αγγλία**

- **The Dartmoor Vision**
 - **Dartmoor Farming Futures**
 - **Dartmoor Commoners' Council**
-

1. Το όραμα του Dartmoor

86

Τοποθεσία: Dartmoor

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική κτηνοτροφία (πρόβατα και βοοειδή) σε άγονους βοσκοτόπους υψιπέδων

Κλίμακα εφαρμογής: οι άγονοι βοσκότοποι στο Dartmoor (περίπου 45.000 ha από τα οποία πάνω από το 80% είναι βοσκότοπος)

Χρόνος Εφαρμογής: σε ισχύ μέχρι 2030

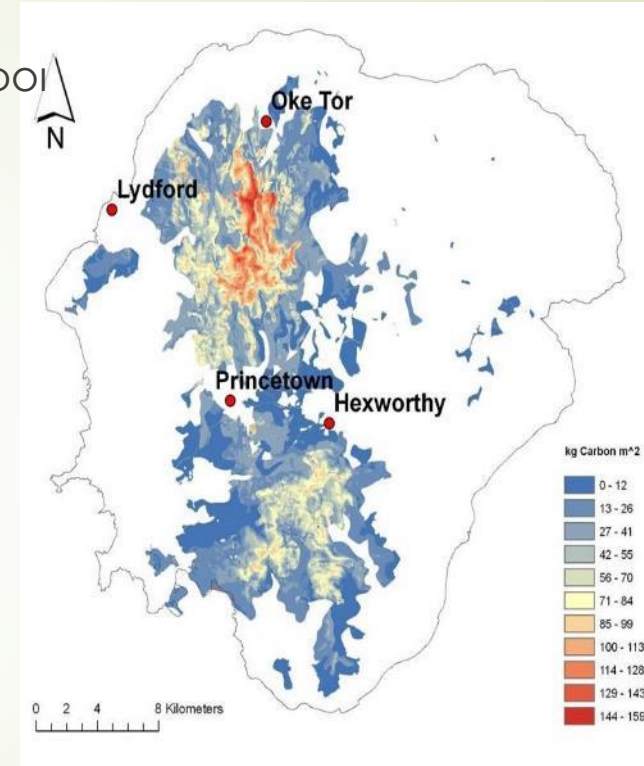
Επιτυχία: Εγκρίθηκε από τους κτηνοτρόφους και όλες τις υπηρεσίες, παρέχει καθοδήγηση για την τοπική επίτευξη γεωργοπεριβαλλοντικών στόχων και επιλύει διαφορές σχετικά με αντικρουόμενες απαιτήσεις για το ίδιο κομμάτι γης

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

87

- Επιβεβαιώνει την συναίνεση μεταξύ υπηρεσιών για ένα τοπίο στο οποίο θα ασκούνται κτηνοτροφικές δραστηριότητες- οι κτηνοτρόφοι έχουν ένα μέλλον.
- Παρέχει διευκρινήσεις για το ποια βλάστηση είναι επιθυμητή και που.
- Επιλύει διαμάχες μεταξύ της διαχείρισης γης που χρειάζεται για την αρχαιολογία και αυτής που χρειάζεται για την βιοποικιλότητα.
- Αναγνωρίζει που είναι οι οικότοποι προτεραιότητας και που είναι επιθυμητοί στο μέλλον.
- Περιλαμβάνει άλλα δημόσια οφέλη: αποθήκευση άνθρακα (92 εκατ. τόνους), δημόσια πρόσβαση, νερό

Κατανομή εδαφών τύπου τύρφης / άνθρακα

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

88

- ▶ Δράση που σχεδιάστηκε για να επιλύσει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα που εντοπίστηκε από τους κτηνοτρόφους
- ▶ Ανεξάρτητος διοργανωτής που εργάζεται για να διασφαλίσει την συμφωνία μεταξύ όλων των υπηρεσιών.
- ▶ Επαρκής χρηματοδότηση και δυνατότητες.
- ▶ Χρηματοδοτείται από όλες τις υπηρεσίες οπότε ανήκει σε όλες.
- ▶ Διασφαλισμένη συμφωνία σε ένα προσχέδιο του οράματος με επαγγελματίες πριν ζητηθεί από τους κτηνοτρόφους να σχολιάσουν και να εγκρίνουν

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Ο περιορισμός του οράματος στον χερσότοπο αποτυγχάνει να δώσει ένα όραμα για την κοντινή γη.
- Οι ΜΚΟ δεν συμμετείχαν.
- Η διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των Κορυφαίων Αρχαιολογικών Τοπίων, χρησιμοποιήθηκε για να παράξει όραμα για τον χερσότοπο του Μπόνμιν και για κομμάτια του χερσότοπου του Έξιμουρ

2. Dartmoor Farming Futures

90

Τοποθεσία: σε 2 βοσκότοπους

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική κτηνοτροφία βοοειδών, προβάτων και πόνι

Κλίμακα εφαρμογής: Δοκιμές σε 11.724 ha

Χρόνος Εφαρμογής: Σχεδιάστηκε το 2010, δοκιμές μέχρι το 2020

Επιτυχία: Προσαρμοσμένη προσέγγιση διαχείρισης της βλάστησης ΥΦΑ. Οι κτηνοτρόφοι γνωρίζουν και ασχολούνται με τους δείκτες επιτυχίας και συμμετέχουν στην παρακολούθησή τους.

Η συμμετοχή των κτηνοτρόφων περιλαμβάνει μηχανισμούς διακυβέρνησης για την έγκριση τροποποιήσεων σε τυποποιημένες προδιαγραφές

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

91

❑ Σχέδιο το οποίο :

- ✓ στηρίζεται στα αποτελέσματα και
- ✓ ενθαρρύνει την συμμετοχή στην αναγνώριση της καταλληλότερης διαχείρισης γης και παρακολούθησής της και
- ✓ έχει συμπεριλάβει την καλύτερη μεταφορά των συμφωνημένων στόχων από τις υπηρεσίες

❑ Πολλές μελέτες αξιολόγησης επιβεβαιώνουν τη βελτιωμένη ιδιόκτητη γη κτηνοτρόφων και την επίτευξη δράσεων

❑ Βελτιωμένη διαχείριση γης για τα αποτελέσματα ΥΦΑ και άλλα δημόσια πλεονεκτήματα.

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

92

- Δυο ομάδες κτηνοτρόφων σχεδίασαν ένα νέο γεωργοπεριβαλλοντικό σχέδιο.
- Ο σχεδιασμός και οι δοκιμές στηρίζονται στις υπάρχουσες γεωργοπεριβαλλοντικές συμφωνίες και απαιτείται συναίνεση για απόκλιση από προδιαγραφές που έχουν συμφωνηθεί
- Το εθνικό πάρκο, το Δουκάτο της Κορνουάλλης και τον φορέα «Natural England» χρηματοδότησαν τον σχεδιασμό. Οι δοκιμές χρηματοδοτήθηκαν από γεωργοπεριβαλλοντικές συμφωνίες.
- Ο σχεδιασμός και στις δυο ομάδες κτηνοτρόφων ακολούθησε τα ίδια μεθοδολογικά βήματα.
- Η διαδικασία απαιτεί επαρκή χρόνο (οι κτηνοτρόφοι είναι πολυάσχολοι), πρόγραμμα που καθοδηγείται από τους κτηνοτρόφους και ανεξάρτητο διοργανωτή. Ανάγκη να χτιστεί εμπιστοσύνη.
- Οικοδόμηση εμπιστοσύνης για την μετατροπή των προδιαγραφών οι οποίες συνδέονται στενά με την επεξήγηση του φορέα "Natural England" για τους στόχους του για το Παράρτημα 1: οικοτόποι

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- ❑ Ανάγκη οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των κτηνοτρόφων και των υπηρεσιών. Παροχή αρκετού χρόνου για να προχωρήσει η πρόοδος, εξισορρόπηση της δράσης με την συμμετοχή, τις συνομιλίες με τους κτηνοτρόφους
- ❑ Ένα γεωργοπεριβαλλοντικό σχέδιο το οποίο στηρίζεται στο αποτέλεσμα μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα κτηνοτροφικά συστήματα.
- ❑ Μεθοδολογία κατάλληλη για διαχείριση βοσκοτόπων, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις
- ❑ Απαιτείται η συμμετοχή πρόθυμων κτηνοτρόφων (καθοδηγητές), ανεξάρτητη παροχή βοήθειας (ικανή να εξηγήσει τα πλεονεκτήματα σε όλους) και επαρκής χρόνος.

3. Dartmoor Commoners' Council

94

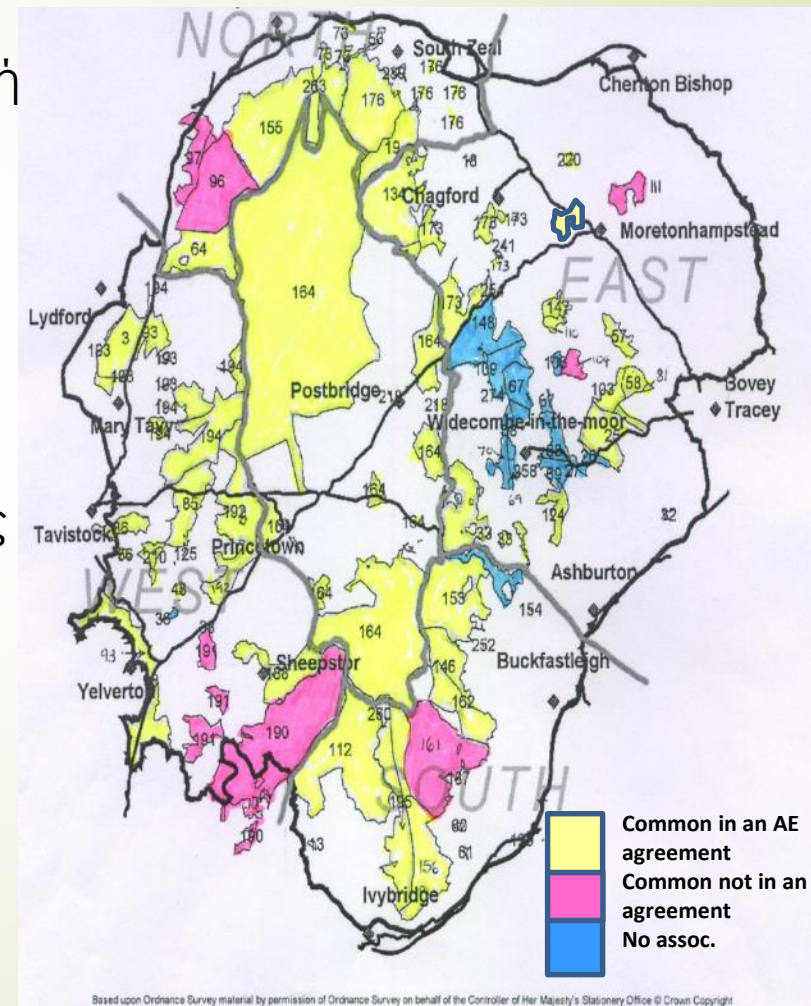
Τοποθεσία: Dartmoor

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική κτηνοτροφία (πρόβατα και βοοειδή και πόνυ) σε άγονους βοσκοτόπους υψιπέδων

Κλίμακα εφαρμογής: 36.000 ha

Χρόνος Εφαρμογής: Ιδρύθηκε το 1986 και συνεχίζει τη δράση του

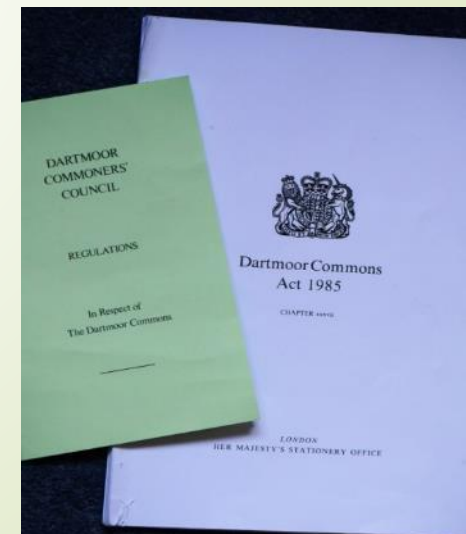
Επιτυχία: Διακυβέρνηση με νόμιμες εξουσίες που καθοδηγείται και εκλέγεται από την τοπική αγροτική κοινότητα

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

95

- ❑ Το Συμβούλιο έχει την αρμοδιότητα και υποχρέωση να ρυθμίσει (α) τη φόρτωση των βοσκοτόπων με κοπάδια και (β) τις χρονικές περιόδους βόσκησης των κοπαδιών στους βοσκότοπους
- ❑ Έλεγχος του αριθμού των άγριων πόνι
- ❑ Βελτιωμένη υγεία των ζώων που βόσκουν
- ❑ Διαπραγμάτευση βελτιωμένων κανονισμών για (α) την φυματίωση και (β) την μετακίνηση των ιπποειδών

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

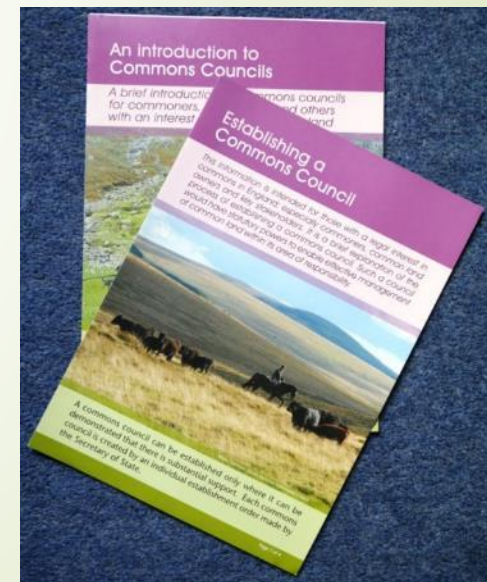
96

- ❑ Επικεφαλείς με μεγάλη επιρροή από την κτηνοτροφική κοινότητα
- ❑ Υποστήριξη από τις τοπικές αρχές με την παροχή γνώσεων και χρηματοδότησης.
- ❑ Αυτοχρηματοδότηση από τις εισφορές για τα δικαιώματα
- ❑ Συμβούλιο αποτελούμενο από κτηνοτρόφους όλων των περιοχών του Dartmoor, οι οποίοι εκλέγονται από τους κτηνοτρόφους
- ❑ Αντιμετώπιση προβλημάτων που προκαλούν ανησυχία (ζημιές από την χειμερινή βόσκηση, υπερβολική καύση, διάβρωση που συνδέεται με τα άλογα και υπερβολική βόσκηση)
- ❑ Εύρυθμη λειτουργία με άξιους προέδρους και εξαιρετικό διοικητικό προσωπικό

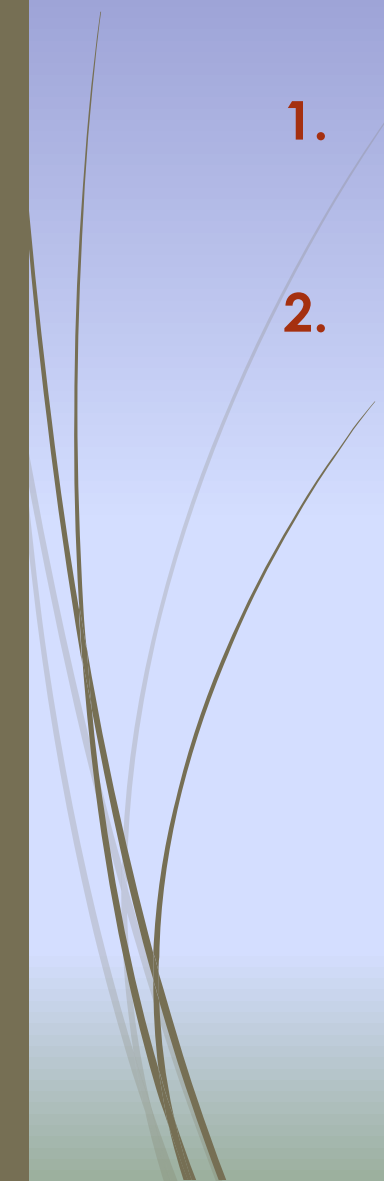
Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- ❑ Το μοντέλο του Συμβουλίου του Dartmoor : επιτυχές εξασφαλίζοντας καλύτερη διαχείριση και μείωση στην κατάχρηση των δικαιωμάτων βόσκησης.
- ❑ Νέα νομοθεσία επέτρεψε το 2006 την δημιουργία και άλλων Συμβουλίων Βοσκοτόπων.
- ❑ Η σύσταση του Συμβουλίου απαιτούσε την δέσμευση των κτηνοτρόφων, νέα νομοθεσία και χρηματοδότηση για νομικές δαπάνες και την παροχή βοήθειας. Η ύπαρξη της ετήσιας συνδρομής το καθιστά αυτό-χρηματοδοτούμενο.
- ❑ ΤΟ σύνολο των συνδρομών διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία του Συμβουλίου με το απαραίτητο προσωπικό, την ανταμοιβή του των μελών του Συμβουλίου και των στελεχών του.

Καινοτομίες στην Πορτογαλία

1. **A healthy soil as the core of the Montado system – Informal group**
 2. **Agri-environmental measure - Zonal Programme of Castro Verde - within the Natura 2000 payments (Zonal supports)**
-

1. A healthy soil as the core of the Montado system – Informal group

99

Τοποθεσία: Κεντρικό Alentejo, Πορτογαλία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική κτηνοτροφία στο πλαίσιο του συστήματος Montado και παραγωγή χορτονομής

Κλίμακα εφαρμογής: Περιοχή κατανεμημένη μεταξύ 10-15 αγροκτημάτων

Χρόνος Εφαρμογής: Λειτουργεί εδώ και περίπου 15 χρόνια

Επιτυχία: Διαθεσιμότητα γεωπονικών γνώσεων και προθυμία εφαρμογής τους στο πεδίο της υποστηρικτικής ομάδας (πανεπιστήμιο Ένορα) και των κτηνοτρόφους. Βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των αγροκτημάτων ως αποτέλεσμα της γνώσης που μοιράζεται και εφαρμόζεται εντός της ομάδας

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

100

- Ανάκτηση γενικά φτωχών και υποβαθμισμένων εδαφών με
 - μείωση της διάβρωσης του εδάφους,
 - διόρθωση συχνών προβλημάτων (οξύτητα του εδάφους, τοξικότητα σε μαγγάνιο),
 - αύξηση της περιεκτικότητας του εδάφους σε οργανικές ουσίες,
 - αποφυγή των ζημιών στις ρίζες των βελανιδιών- κατάργηση οργώματος

- ↑ παραγωγικότητας του βοσκότοπου
- ↑ παραγωγικότητας των βελανιδιών και άρα υγεία
- ↑ παραγωγικότητας άλλων καλλιεργειών

**αυξημένη οικονομική και
περιβαλλοντική βιωσιμότητα του
συστήματος**

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

101

- Υποβάθμιση του εδάφους
- Χαμηλή παραγωγικότητα
- Ανάγκη ενσωμάτωσης εξωτερικών παραγόντων παραγωγής
- Απουσία οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας

Αγρότες
+
αγρόκτημα

Ειδικός
+
Πανεπιστήμιο Ένορα

Άτυπη
ομάδα για
την γεωργία
συντήρησης

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Βασικές απαιτούμενες συνθήκες για την υιοθέτηση πρακτικών της γεωργία συντήρησης

- Πρόσβαση σε εξειδικευμένη γνώση και η προσαρμογή της στις συνθήκες του κάθε αγροκτήματος είναι υποχρεωτική.
- Συνεχή τεχνική βοήθεια στο πεδίο

Αναπαραγωγή αυτής της εμπειρίας απαιτεί ειδικές εκπαιδεύσεις και χρηματοδότηση για την ικανή προετοιμασία τεχνικών για την υποστήριξη πολλών αγροκτημάτων.

2. Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο - Πρόγραμμα ζωνοποίησης στην περιοχή Castro Verde -στο πλαίσιο των ενισχύσεων του Natura 2000 (ζωνικές ενισχύσεις)

Τοποθεσία: Βόρειο Alentejo, Πορτογαλία

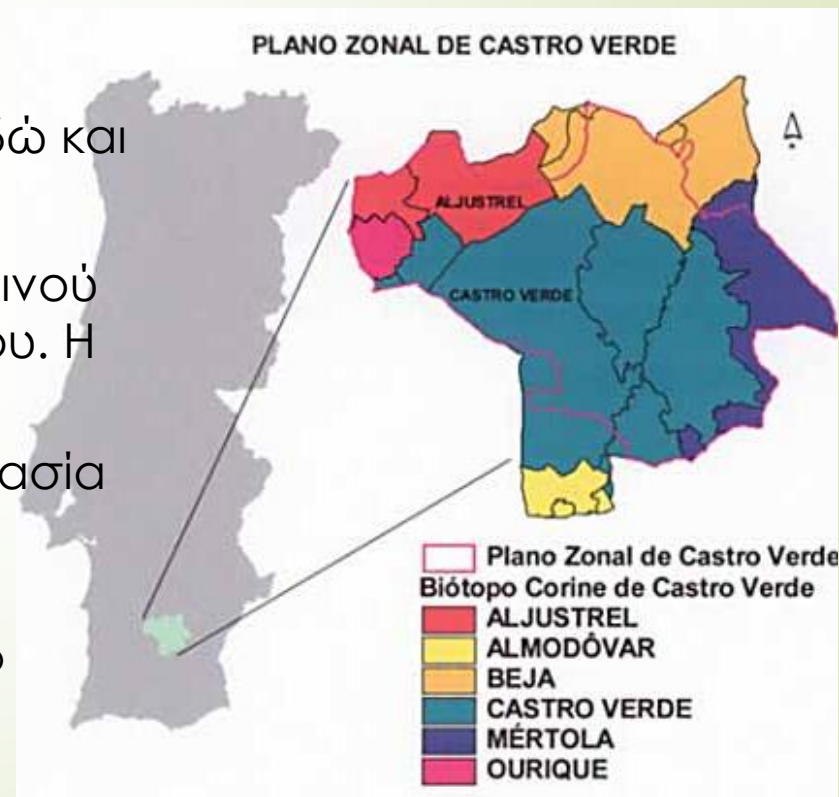
Σύστημα ΥΦΑ: Στέπες σιτηρών

Κλίμακα εφαρμογής: 85.000 ha

Χρόνος Εφαρμογής: Λειτουργεί εδώ και περίπου 25 χρόνια

Επιτυχία: Ευαισθητοποίηση του κοινού για την προστασία του αγριόγαλου. Η συνεργασία 3 οργανισμών:

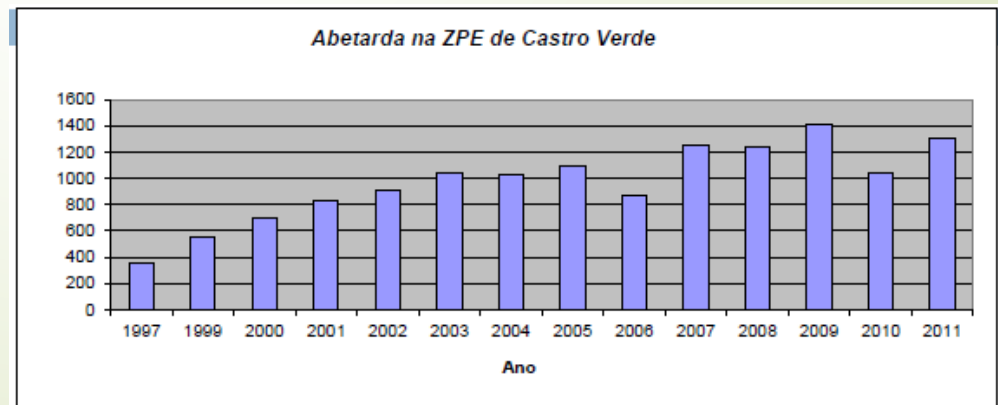
- της μΚΟ "Εταιρία για την προστασία της φύσης στην Πορτογαλία",
- του δήμου του Castro Verde και
- της Αγροτικής Ένωσης του Campo Branco

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

104

- Προώθηση της συντήρησης της φύσης μέσω της διατήρησης του οικοτόπου και ποσοτική βελτίωση της ορνιθοπανίδας των στεπών με τα σιτηρά.
- Ελαχιστοποίηση της απώλειας εισοδήματος των αγροτών μέσω της δέσμευσής τους να διατηρήσουν τις γεωργικές πρακτικές συμβατές με την διατήρηση της φύσης
- Συμβολή στην διατήρηση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων ΥΦΑ

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

105

➤ Δεκαετία 1990:

- Μετατροπή της αγροτικής περιοχής σε δάσος (βιομηχανία χαρτιού)
- Μη αναστρέψιμη απώλεια του οικοτόπου
- Απώλεια βιοποικιλότητας
- Αύξηση της εγκατάλειψης της υπαίθρου και πληθυσμιακή μείωση

Τωρινή διαχείριση : Αγροτική Ένωση του Campo Branco

LPN αποκτά γη (1.800 εκτάρια) η οποία θεωρείται προτεραιότητα για την διατήρηση των ειδών των πτηνών- απόθεμα βιοποικιλότητας.

ερευνητικά και έργα συντήρησης (3 προγράμματα Life και προγράμματα E&A)

Ο δήμος Castro Verde απαγορεύει την αναδάσωση των περιοχών συντήρησης. Ένταξή της στις περιοχές Natura 2000

Πρόγραμμα ζωνοποίησης: Εφαρμογή γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων του Castro-Verde (1995)

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- Θεμελιώδης η χρήση αποτελεσμάτων έρευνας ως εργαλείο υποστηρικτικό της σύνταξης ενός γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου.
- Συνεχή συνεργασία μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, της ερευνητικής και πανεπιστημιακής κοινότητας καθώς και μεταξύ της τοπικής και κεντρικής διοίκησης

Καινοτομίες στην **Βουλγαρία**

1. Αγρόκτημα Linbul – Διαδικτυακές πωλήσεις προϊόντων από ζώα ελευθέρας βοσκής σε αλπικά βοσκοτόπια
2. Farmers association “Food from the mountain”
3. Mobile advisory teams (MAT) for HNV farmers

1. Αγρόκτημα Linbul – Διαδικτυακές πωλήσεις προϊόντων από ζώα ελευθέρως βοσκής σε αλπικά βοσκοτόπια

Τοποθεσία: Petrohan , Βουλγαρία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική κτηνοτροφία, κρεατοπαραγωγικές αγελάδες σε άγονους βοσκοτόπους υψιπέδων

Κλίμακα εφαρμογής: Το αγρόκτημα διαχειρίζεται 40 εκτάρια με 60 θηλάζουσες αγελάδες

Χρόνος Εφαρμογής: Δημιουργήθηκε το 2010 με 30 αγελάδες

Επιτυχία: Ο ενθουσιασμός των κτηνοτρόφων, δέσμευση και επιμονή, χρήση της γεωργοπεριβαλλοντικής υποστήριξης ΥΦΑ και της υποστήριξης από το Natura 2000, διαδικτυακές

<https://petrohan.wordpress.com/>

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

109

- ❑ Ο κτηνοτρόφος αποκατέστησε 300 ha κοινόχρηστων βοσκοτόπων ΥΦΑ τα οποία μετά από 5 χρόνια άφησε σε άλλο κτηνοτρόφο. Τώρα διαχειρίζεται άλλα 40 ha γεωργικής γης ΥΦΑ.
- ❑ Ως ένας από τους πρώτους συμμετέχοντες στο γεωργοπεριβαλλοντικό σχέδιο για την διατήρηση των βοσκοτόπων ΥΦΑ, μεταφέρει την εμπειρία του λόγω λανθασμένης λειτουργίας του συστήματος LPIS (Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων) και της εφαρμογής του «διάσημου» κανόνα επιλεξιμότητας "50 δένδρων ανά εκτάριο"
- ❑ Επικοινωνεί την θέση του και προσπαθεί να επηρεάσει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων ώστε να εισάγουν τις απαραίτητες αλλαγές στην νομοθεσία για τους βοσκότοπους και την διαδικασία εφαρμογής υπέρ της εκτατικής βόσκησης και της κτηνοτροφίας

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

110

- ❖ Βασικό κίνητρο : διαβίωση σε αρμονία με την φύση
- ❖ Οι εξελίξεις των ΤΠΕ και η επέκταση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης επέτρεψε τις διαδικτυακές πωλήσεις.
- ❖ Η ενημέρωση της κοινωνίας για την ποιότητα του φαγητού, της γεύσης και της ασφάλειας (οι συνταγές του αγροκτήματος χαίρουν μεγάλης αποδοχής).

Pavlin and his guarding dog

Their daughter already helps with farming activities

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- ❑ Βασικό κίνητρο : διαβίωση σε αρμονία με την φύση
- ❑ Οι εξελίξεις των ΤΠΕ και η επέκταση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης επέτρεψε τις διαδικτυακές πωλήσεις.
- ❑ Η ενημέρωση της κοινωνίας για την ποιότητα του φαγητού, της γεύσης και της ασφάλειας (οι συνταγές του αγροκτήματος χαίρουν μεγάλης αποδοχής).

2. Δημιουργία συνεργασίας «Τρόφιμα από το βουνό»

112

Τοποθεσία: Περιοχή Western Stara Planina
Βουλγαρία

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική αιγοπροβατοτροφία σε
βοσκοτόπους υψιπέδων, λαχανόκηποι και
οπωρώνες, αμπέλια, φρούτα από το δάσος, μέλι
και αγελάδες γαλακτοπαραγωγές

Κλίμακα εφαρμογής: 9 κτηνοτρόφοι σε 4 δήμους
στην Western Stara Planina

Χρόνος Εφαρμογής: Δημιουργήθηκε το 2016,
επίσημη εγγραφή στην αρχή του 2017

Επιτυχία: Η αφοσίωση των μελών, ο
ενθουσιασμός τους να δουλέψουν μαζί για την
αναγνώριση ενός τοπικού εμπορικού σήματος,
την ανάπτυξη της περιοχής και την
αλληλοβοήθεια. Οι προσεχείς ευκαιρίες
χρηματοδότησης (ΠΑΑ, ΟΤΔ κτλ.) ευκαιρία για
την επίσημη σύστασης του συλλόγου

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

- ❑ Δημιουργία δίκαιου εισοδήματος
- ❑ Υποστήριξη παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών και
- ❑ διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους
- ❑ Συμμετοχή από κοινού στις αγορές παραγωγών και πώληση των προϊόντων όλων των αγροτών

Ανοιξιάτικη αγορά παραγωγών στην Σόφια

Γάλα με την ετικέτα από το βουνό

Αγορά παραγωγών Σαββάτου στην Σόφια

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

114

- ❑ Η δημιουργία του Συλλόγου είναι το αποτέλεσμα παρεμβάσεων επί 9 έτη της «Εταιρίας για την Προστασία των Πτηνών» στην περιοχή. Στόχος των παρεμβάσεων η στήριξη των μικρών αγροτών, δημιουργία προστιθέμενης αξίας στα προϊόντα τους, παραγωγή δίκαιας αμοιβής για την εργασία τους
- ❑ Αμοιβαία εμπιστοσύνη και γνώση των προϊόντων όλων των μελών, της παραγωγικής ικανότητας και της στάσης απέναντι στην ποιότητα ήταν απαραίτητοι παράγοντες για την υλοποίηση του συλλόγου

Κοπάδι με πρόβατα ενός μέλους του συλλόγου

Αγορά παραγωγών στην Σόφια

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

Τα κοινά χαρακτηριστικά είναι:

- Παρόμοιο μέγεθος επιχείρησης
- Παρόμοια στάση ως προς την ανάγκη χρήσης ορθών γεωργικών πρακτικών
- Ίδιο επίπεδο κατανόησης του τι σημαίνει καλής ποιότητας προϊόν
- Η υπερηφάνεια για αυτό που κάνουν και η ποιότητα των προϊόντων τους
- Επαγγελματική στάση απέναντι στην δουλειά τους
- Άνθρωποι συνεργάσιμοι, υποστηρικτικοί και πρόθυμοι να βοηθήσουν

3. Κινητές συμβουλευτικές ομάδες για τους αγρότες ΥΦΑ

Τοποθεσία: περιοχή SPA στο Ponor και στο ορεινό Bessaparki

Σύστημα ΥΦΑ: Εκτατική κτηνοτροφία, εκτατικοί και οργανικοί οπωρώνες και λαχανόκηποι

Κλίμακα εφαρμογής: 2 κινητές ομάδες με δράση σε 2 περιοχές, συμβουλές σε 200 αγρότες

Χρόνος Εφαρμογής: Λειτουργήσε για περίπου 5 χρόνια, από το 2007-2011, λήξη με την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης

Επιτυχία: Πραγματική δέσμευση και δεξιότητες της τοπικής ομάδας της *Εταιρίας για την προώθηση των γεωργικών πρακτικών ΥΦΑ*, χρηματοδότηση από το *Παγκόσμιο Ταμείο Προστασίας του Περιβάλλοντος* για τις κινητές συμβουλευτικές ομάδες και τα γεωργοπεριβαλλοντικά και Natura 2000 πιλοτικά σχέδια χρηματοδότησης

Συμβολή στις εκμεταλλεύσεις ΥΦΑ

117

- ❑ Οι κινητές συμβουλευτικές ομάδες κέρδισαν την εμπιστοσύνη των αγροτών και έγιναν μέρος της καθημερινής τους ζωής
- ❑ Δόθηκαν συμβουλές σε πάνω από 200 αγρότες. 83 έργα εγκρίθηκαν προκειμένου να συμμετάσχουν στο πιλοτικό σχέδιο χρηματοδότησης ΥΦΑ ως αποτέλεσμα της δουλειάς τους

αγρόκτημα με κατσίκες στους
λόφους Bessaparski

Δημιουργία οργανικού
λαχανόκηπου με την υποστήριξη
των κινητών συμβουλευτικών
ομάδων

Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας της καινοτομίας

118

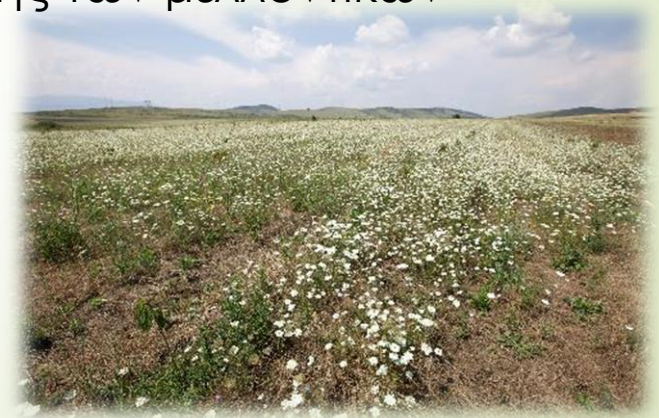
- ❑ Η χρηματοδότηση συνέβαλε στην πρόσληψη ειδικών για τις κινητές συμβουλευτικές ομάδες.
- ❑ Οι δεξιότητες, οι προσωπικές πεποιθήσεις και η συμβουλευτική υποστήριξη βοήθησε την ανάπτυξη εμπιστοσύνη μεταξύ των αγροτών και των τοπικών αρχών του υπουργείου Γεωργίας
- ❑ Σχέδια χρηματοδότησης προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες και τις ανάγκες των αγροτών ΥΦΑ

Βοσκότοποι ΥΦΑ στο βουνό Πονόρ
(Δυτική Στάρα Πλάνινα)

Εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της καινοτομίας

- ❑ Απαιτείται διαπροσωπική επαφή και συμβουλές στις ανάγκες του κάθε αγροκτήματος για την αποτελεσματική συμμετοχή αγροτών και τοπικών αρχών στην συντήρηση των γεωργικών συστημάτων ΥΦΑ.
- ❑ Οι κινητές συμβουλευτικές ομάδες ΥΦΑ αποδείχθηκαν αποτελεσματικοί και αξιосέβαστοι συνεργάτες για τους αγρότες και τις τοπικές υπηρεσίες του υπουργείου Γεωργίας . Μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό κομμάτι του μηχανισμού υλοποίησης των μελλοντικών γεωργοπεριβαλλοντικών σχεδίων

Οργανική καλλιέργεια στα ορεινά Bessaparski